

4/5	สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
2542.50	รับที่ 6200
16.10.4	วันที่ 25 ก.ค. 2550 เวลา 16.00

ที่ นร ๐๘๐๑ (๐๘)/๔๐๔๗

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ
ทำเนียบรัฐบาล ดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๐

เรื่อง นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ - ๒๕๕๔

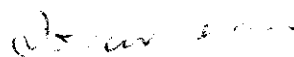
เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาบันทึกข้อความสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ ที่ นร ๐๘๐๑(๐๘)/๔๐๔๕
ลงวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๐ จำนวน ๑๐๐ ชุด
๒. สรุปสาระสำคัญของนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ - ๒๕๕๔
และรายละเอียดของนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ จำนวน ๑๐๐ ชุด

ในการประชุมสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ ครั้งที่ ๔/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๐ โดยมี
นายกรัฐมนตรีเป็นประธาน ที่ประชุมมีมติเห็นชอบในหลักการของร่างนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ.
๒๕๕๐ - ๒๕๕๔ ตามที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจเสนอ โดยให้นำข้อสังเกตและข้อคิดเห็นของที่
ประชุมในบางประเด็นไปปรับปรุงให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น และต่อมานายกรัฐมนตรีได้พิจารณาอนุมัติ
นโยบายฯ ที่ได้ปรับปรุงแล้ว เมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๕๐ พร้อมกับมีบัญชาให้เสนอคณะรัฐมนตรี
เพื่อรับทราบและมอบหมายให้ส่วนราชการ หน่วยงาน และองค์กรของภาครัฐ นำไปจัดทำแผนงาน
โครงการและงบประมาณรองรับ โดยให้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจเป็นหน่วยงานติดตาม
ประเมินผลการปฏิบัติตามนโยบายและรายงานให้สภาพัฒนาการเศรษฐกิจ รวมทั้งคณะรัฐมนตรีทราบ
(รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อรับทราบและมอบหมายการดำเนินการตาม
บัญชาของนายกรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นางจิราพร นุนนาค)

รองเลขาธิการฯ ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ

กลุ่มยุทธศาสตร์ความมั่นคง

โทร. ๐-๒๖๒๕-๘๐๐๐ ต่อ ๑๒๐๒ - ๑๒๐๔

โทรสาร ๐-๒๖๒๕-๘๐๕๒

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ สำนักยุทธศาสตร์ความมั่นคง โทร. ๐-๒๖๒๕-๘๐๕๒

ที่ นร ๐๘๐๑(๐๘)/๔๐๔๔ วันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๕๐

เรื่อง นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ - ๒๕๕๔

กราบเรียน นายกรัฐมนตรี (ผ่านเลขาธิการนายกรัฐมนตรี)

๑. เรื่องเดิม

ในการประชุมสภาความมั่นคงแห่งชาติ ครั้งที่ ๔/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๐ ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน ที่ประชุมได้พิจารณาร่างนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ - ๒๕๕๔ และมีมติให้ความเห็นชอบในหลักการของร่างนโยบายฯ ตามที่ สมช. เสนอ โดยให้นำข้อสังเกตและข้อคิดเห็นของที่ประชุมในบางประเด็นไปปรับปรุงให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น แล้วเสนอกราบเรียนนายกรัฐมนตรี ในฐานะประธานสภาความมั่นคงแห่งชาติ เพื่อพิจารณาอนุมัติต่อไป

๒. ผลการดำเนินการ

สมช. ได้พิจารณาปรับปรุงร่างนโยบายความมั่นคงแห่งชาติตามข้อสังเกตและข้อคิดเห็นของที่ประชุม ทั้งนี้ได้ประสานกับกระทรวงการต่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และเหล่าทัพ ในประเด็นที่มีการปรับปรุงเป็นที่สอดคล้องกันแล้ว ดังนี้

๒.๑ กรอบแนวคิดและทิศทางการปรับตัวด้านความมั่นคง ได้เพิ่มมิติทางด้านการป้องกันประเทศและด้านความมั่นคงระหว่างประเทศ เพื่อให้สอดคล้องกับประเด็นนโยบายที่ครอบคลุมในเรื่องดังกล่าวอยู่แล้ว

๒.๒ วัตถุประสงค์และประเด็นนโยบาย ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของกองทัพในการรักษาสันติภาพของโลกได้ปรับวัตถุประสงค์ให้ชัดเจนขึ้น โดยระบุให้กองทัพมีบทบาทในการรักษาสันติภาพของโลกในกรอบของสหประชาชาติ เพื่อส่งเสริมเกียรติภูมิของประเทศไทย โดยไม่ก่อผลกระทบต่อปัญหาความมั่นคงภายในประเทศ ส่วนประเด็นนโยบายในเรื่องเดียวกันนี้ได้ระบุให้การเข้าร่วมรักษาสันติภาพของโลกดำเนินการภายใต้กรอบสหประชาชาติเช่นกัน

สำหรับในส่วนของการกำหนดผลประโยชน์แห่งชาตินั้น ได้พิจารณาโดยรอบคอบแล้ว เห็นว่าความปรองดองและความสามัคคีของคนในชาติ ได้ถูกกำหนดเป็นผลประโยชน์แห่งชาติในนโยบายความมั่นคงแห่งชาติฉบับที่แล้ว และยังคงเป็นผลประโยชน์แห่งชาติที่สำคัญในช่วงของนโยบายฉบับใหม่นี้ต่อไป ส่วนการกำหนดจุดเน้นของนโยบายในลักษณะจัดลำดับความสำคัญนั้น เห็นสมควรดำเนินการในขั้นตอนของการแปรนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งสำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติร่วมกับกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในและหน่วยงานเจ้าภาพหลักในแต่ละประเด็นนโยบายจะพิจารณาต่อไป

๓. ข้อเสนอ

จึงกราบเรียนนายกรัฐมนตรี เพื่อกรุณาพิจารณาดังนี้

๓.๑ อนุมัตินโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ - ๒๕๕๔ เพื่อใช้เป็นกรอบยุทธศาสตร์ระดับชาติในการรักษาความมั่นคงของชาติ (รายละเอียดตามเอกสารแนบท้าย)

๓.๒ เห็นชอบให้เสนอที่ประชุมคณะรัฐมนตรีเพื่อรับทราบและมอบหมาย ให้ส่วนราชการ หน่วยงานและองค์กรภาครัฐ นำไปจัดทำแผนงานโครงการและงบประมาณรองรับ โดยให้สำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติเป็นหน่วยงานติดตามประเมินผลการปฏิบัติตามนโยบายและรายงานให้สภาพความมั่นคงแห่งชาติรวมทั้งคณะรัฐมนตรีทราบ

(นายประกิจ ประจณปัจจนิก)

เลขาธิการสภาพความมั่นคงแห่งชาติ

พลเอก (พงษ์เทพ เทพประทีป)
นายกรัฐมนตรี
๒๐ ก.ค. ๕๐

กรมการเมือง
เพื่อไปทบทวนมติคณะรัฐมนตรี
๙๙ ก.ค. ๕๐

พลเอก (พงษ์เทพ เทพประทีป)
เลขาธิการนายกรัฐมนตรี
๙๙ ก.ค. ๕๐

สาระสำคัญของนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ – ๒๕๕๔

๑. นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ – ๒๕๕๔ เป็นกรอบยุทธศาสตร์ในระดับชาติ เพื่อรักษาผลประโยชน์และความมั่นคงแห่งชาติอย่างมีเอกภาพและมีความสมดุลทุกด้าน โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างสภาวะแวดล้อมที่สันติสุข มีภูมิคุ้มกันปัญหาต่างๆ สามารถคัดกรองสิ่งที่เป็นคุณและโทษที่จะเข้ามากระทบต่อความมั่นคงของรัฐและประชาชน สามารถแก้ไขสาเหตุที่เป็นรากเหง้าของภัยคุกคาม เพื่อให้การพัฒนาประเทศดำเนินไปได้อย่างราบรื่น

๒. กระบวนการกำหนดนโยบาย ในการเสนอแนะนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ - ๒๕๕๔ สมช. ได้ศึกษาข้อเท็จจริงและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องโดยรอบด้านและได้ใช้กระบวนการการมีส่วนร่วมกับทุกภาคส่วน ทั้งภาคราชการ ภาคนักวิชาการ และผู้ทรงคุณวุฒิ ภาคการเมือง ภาคประชาสังคม ภาคเอกชน และภาคประชาชน โดยมีการจัดประชุมสัมมนา และเวทีเสวนาทั้งในภูมิภาคและส่วนกลาง จากนั้นได้นำข้อมูลดังกล่าวมาประมวลและวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของบริบทความมั่นคงและผลกระทบ กำหนดกรอบแนวคิดและทิศทางการปรับตัวด้านความมั่นคง วิสัยทัศน์ และผลประโยชน์แห่งชาติ รวมทั้งวัตถุประสงค์และเนื้อหาของนโยบายฉบับใหม่ จากนั้นได้เสนอร่างนโยบายฉบับใหม่เข้าพิจารณาในที่ประชุม คณะอนุกรรมการฯ และคณะกรรมการนโยบายของสภาความมั่นคงแห่งชาติ รวม ๓ ครั้ง และได้เสนอเข้าพิจารณาในที่ประชุมสภาความมั่นคงแห่งชาติ ครั้งที่ ๔/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๐ โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน ซึ่งที่ประชุมได้มีมติให้ความเห็นชอบในหลักการและให้ สมช. นำข้อสังเกตตลอดจนข้อคิดเห็นของที่ประชุมในบางประเด็นไปปรับปรุงให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น และเสนอกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติ ก่อนเสนอคณะรัฐมนตรีรับทราบและมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปจัดทำแผนงาน โครงการและงบประมาณรองรับต่อไป

๓. ผลการปฏิบัติตามนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๕๘

จากการติดตามผลการปฏิบัติตามนโยบายความมั่นคงฉบับที่แล้ว พบว่าสามารถคลี่คลายและป้องกันปัญหาความมั่นคงในหลายด้าน อาทิ มีความคืบหน้าในด้านความร่วมมือด้านความมั่นคง

กับต่างประเทศ และระหว่างประเทศที่มีผลยับยั้ง ป้องปรามและปราบปรามภัยคุกคามข้ามชาติ ได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ความหวาดระแวงกับประเทศเพื่อนบ้านลดน้อยลง ทำให้ความร่วมมือกับเพื่อนบ้านลดหน้าไปได้ มีการจัดระเบียบความมั่นคงในพื้นที่ชายแดนที่สามารถจำกัดไม่ให้ปัญหาในท้องถิ่นรุกรามเป็นปัญหาระดับชาติ ความขัดแย้งจากการแย่งชิงทรัพยากรธรรมชาติ ลดน้อยลงด้วยการบริหารจัดการตามแนวทางสันติวิธี อย่างไรก็ตามการปฏิบัตินโยบายก็มีปัญหาเช่นกัน โดยเฉพาะผู้ปฏิบัตินโยบายบางส่วนขาดความเข้าใจเป้าหมายของนโยบาย ปัญหาการขาดจัดสรรงบประมาณเพื่อรองรับนโยบายไว้เป็นการเฉพาะ ปัญหาการเกิดเหตุการณ์ที่อยู่นอกการคาดการณ์ซึ่งกระทบต่อความมั่นคงอย่างรุนแรง โดยเฉพาะปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้และวิกฤติทางการเมืองที่กระทบต่อความสามัคคีของคนในชาติ

๔. แนวโน้มของสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลงของบริบทด้านความมั่นคง ในระยะที่ผ่านมา สถานการณ์ความมั่นคงได้แปรเปลี่ยนและมีความผันผวนอย่างมากทั้งในระดับภายในประเทศ และภายนอกประเทศ มีแนวโน้มว่าประเทศไทยต้องเผชิญกับความเสี่ยงด้านความมั่นคงภายใน โดยเฉพาะปัญหาการขาดความสามัคคีของคนในชาติ ปัญหาการก่อความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ และปัญหาความมั่นคงที่สืบเนื่องจากอดีต อาทิ ปัญหายาเสพติด ผู้หลบหนีเข้าเมือง นอกจากนี้ยังจะเผชิญกับภัยคุกคามข้ามชาติ ภาวะโลกร้อน ภัยพิบัติทางธรรมชาติ และโรคระบาดรุนแรง ที่จะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประชาชนและต่อความมั่นคงของรัฐ ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของบริบทความมั่นคงและผลกระทบด้านต่างๆ ที่สำคัญ ได้แก่

๔.๑ การเปลี่ยนแปลงการเมืองภายใต้รัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๐ แม้รัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๐ จะพยายามปรับเปลี่ยนให้มีการกระจายอำนาจและให้เป็นประชาธิปไตยมากขึ้น แต่สังคมไทยไม่สามารถจัดระบบอุปถัมภ์ที่ฝังรากลึกมานานลงได้ ทำให้การปฏิรูปการเมืองไทยถูกเบี่ยงเบนและมีผลประโยชน์แอบแฝง มีการเข้าไปแทรกแซงการทำงานขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ การเมืองท้องถิ่นถูกครอบงำ ขาดความเป็นอิสระ และถูกใช้เป็นฐานช่วงชิงอำนาจการปกครองนำไปสู่การทุจริต คอรัปชั่นในทุกระดับ ทำให้การเมืองไทยไม่สามารถพัฒนาไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญได้ จนเกิดภาวะวิกฤติที่ส่งผลกระทบต่อนความมั่นคงของประเทศ

๔.๒ สถานะความเชื่อมั่นต่อการบริหารจัดการประเทศตามหลักนิติธรรม หลักนิติธรรมที่เป็นหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตย และยึดโยงทำให้สังคมมีกติกาการอยู่ร่วมกันด้วยความสงบสุข มีความเสมอภาคและความเป็นธรรมในการบังคับใช้กฎหมาย ประชาชน

เคารพเชื่อมั่นต่อกฎหมายบ้านเมือง แต่เมื่อสถานการณ์บ้านเมืองแปรเปลี่ยนไปโดยยังไม่ได้มีการปรับปรุงกฎหมายที่ล้าสมัยและไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ ทั้งมีปัญหาการบังคับใช้กฎหมายที่ประชาชนบางส่วนยังรู้สึกรู้ว่ามีการเลือกปฏิบัติและมีการดำเนินการนอกเหนือจากที่กฎหมายกำหนดด้วยอคติ ด้วยความไม่รู้ การเห็นแก่ประโยชน์และพวกพ้อง ได้ก่อผลกระทบความมั่นคงทางสังคม

๔.๓ การเปลี่ยนแปลงจากภาวะโลกไร้พรมแดน การที่สังคมไทยขาดการเตรียมความพร้อมในการปรับตัวและขาดความรู้เท่าทันกระแสโลกาภิวัตน์ การขยายตัวของทุนนิยมที่ให้ความสำคัญด้านวัตถุมากกว่าคุณธรรมและจริยธรรม การบริโภคนวัตกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างไร้ขอบเขต ส่งผลให้สังคมไทยที่มีความเอื้ออาทรและช่วยเหลือกันเสื่อมลง สังคมไทยโดยเฉพาะอย่างยิ่งคนรุ่นใหม่ขาดจริยธรรม คุณธรรมและตกเป็นเหยื่อของกระแสทุนนิยมด้านวัตถุ เกิดการแข่งขันเพื่อเอาชนะกัน ชุมชนฐานรากอ่อนแอและสังคมเปราะบาง

๔.๔ การเคลื่อนตัวของกระแสอัตลักษณ์นิยม การปกป้องอิทธิพลและการครอบงำของกระแสทุนนิยม ทำให้เกิดการก่อตัวของกลุ่มคนในที่ต่างๆ ของโลกที่ออกมาปกป้องและตอบโต้การเอาเปรียบและแสวงประโยชน์จากประเทศที่ใหญ่กว่า รวมทั้งการรุกรานทางวัฒนธรรมที่กระทบต่อวิถีชีวิตและโครงสร้างทางสังคม สภาพแวดล้อมดังกล่าวเป็นแรงกระตุ้นให้เกิดกระแสอัตลักษณ์นิยมและการต่อต้านอิทธิพลดังกล่าวในรูปแบบต่างๆ โดยเฉพาะการใช้ความรุนแรง เกิดกระแสคนส่วนน้อยแสดงออกให้คนส่วนใหญ่ยอมรับในอัตลักษณ์ของตนด้วยวิธีการต่างๆ แม้สังคมไทยเริ่มปรับตัวยอมรับในความหลากหลายของสังคมพหุวัฒนธรรมมากขึ้น แต่ภาครัฐและสังคมไทยบางส่วนยังไม่ปรับเปลี่ยนวิธีคิดในเรื่องนี้ มองว่าคนส่วนน้อยต้องปรับตัวเข้ากับคนส่วนใหญ่ จึงส่งผลให้การแสดงออกของคนส่วนน้อยเพื่อสร้างการยอมรับท่ามกลางกระแสอัตลักษณ์นิยมมีลักษณะของการใช้ความรุนแรงในขอบเขตที่กว้างขวางมากขึ้น

๔.๕ การใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่ขาดความสมดุล มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในการพัฒนาประเทศอย่างขาดความสมดุล เนื่องจากขาดการบริหารจัดการที่ดี องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดความพร้อมในการจัดการด้านการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรในชุมชน ทำให้เกิดภาวะเสื่อมโทรม เกิดการแย่งชิงทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด มีการฉกฉวยผลประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพโดยต่างชาติ สภาพแวดล้อมของโลกอยู่ในภาวะวิกฤติโลกร้อน เกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติขนาดใหญ่

๔.๖ การเปลี่ยนรูปแบบของภัยคุกคามด้านป้องกันประเทศ แม้ความขัดแย้งด้านการทหารจะลดลง ส่วนที่มีอยู่เป็นความขัดแย้งปกติและส่งผลในวงจำกัด อย่างไรก็ตามหากความขัดแย้งไม่ได้รับการแก้ไขด้วยเวลาที่รวดเร็วและเหมาะสมแล้ว อาจขยายถึงขั้นใช้กำลังทหารขนาดใหญ่ได้ ดังนั้นความเสี่ยงของภัยคุกคามด้านการทหารจึงยังมีโอกาสเกิดขึ้น นอกจากนี้สภาพพื้นที่ชายแดนที่เปิดกว้าง การหลบหนีเข้าเมือง การลักลอบค้ายาเสพติดและสิ่งผิดกฎหมาย การละเมิดน่านน้ำและน่านฟ้าในรูปแบบต่างๆ ตลอดจนการสะสมอาวุธและการพัฒนาขีดความสามารถทางทหารในภูมิภาค ทำให้กองทัพแบกรับภาระการป้องกันประเทศที่หลากหลายมากขึ้น ในขณะที่การมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

๔.๗ การเตรียมพร้อมแห่งชาติ ความรุนแรงของภัยพิบัติทางธรรมชาติและภัยความมั่นคงมีมากขึ้นและรุนแรงเกินกว่าหน่วยใดหน่วยหนึ่งจะสามารถจัดการได้โดยลำพัง โดยที่งานการเตรียมพร้อมแห่งชาติมีข้อจำกัดในด้านการบริหารจัดการในการประสานเชื่อมโยงแผนป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนแห่งชาติและแผนป้องกันประเทศ การขาดประสิทธิภาพในการบัญชาการเหตุการณ์และระบบการสื่อสารในสถานการณ์ฉุกเฉิน สภาพการณ์ข้างต้นจึงเป็นจุดอ่อนที่ส่งผลให้ภัยพิบัติที่เกิดขึ้นมีผลกระทบกว้างขวางต่อประชาชนและความมั่นคงของประเทศ

๔.๘ ความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านและในภูมิภาค มีการสร้างกรอบความร่วมมือพัฒนาในกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านและในภูมิภาค และสร้างฐานสัมพันธ์ใหม่ที่มีความไว้วางใจระหว่างกัน แต่สังคมไทยโดยรวมยังขาดความพร้อมในการปรับตัวโดยเฉพาะการเรียนรู้ เข้าใจเพื่อนบ้าน ทั้งในมิติด้านภาษา วัฒนธรรม วิถีคิดของประเทศเพื่อนบ้านและในภูมิภาค ทำให้ประเทศไทยได้รับประโยชน์จากการขยายความร่วมมือกับเพื่อนบ้านและภูมิภาคน้อยกว่าที่ควร

๔.๙ ภัยคุกคามข้ามชาติ เป็นภัยรูปแบบใหม่ที่มีเครือข่ายข้ามชาติและวิถีปฏิบัติที่ซับซ้อนและเชื่อมโยงกันขยายตัวเป็นเครือข่ายครอบคลุมทั่วโลก เกิดผลกระทบต่อสังคม วิถีชีวิต และความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ การแก้ปัญหาไม่สามารถทำได้โดยลำพังต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างประเทศ ในขณะที่ประเทศไทยตกอยู่ในความเสี่ยงมากขึ้นทุกขณะจากภัยคุกคามข้ามชาติ โดยเฉพาะจากกลุ่มก่อการร้ายสากลและองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ

๔.๑๐ การเปลี่ยนแปลงของระบบความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างประเทศ ประเทศต่างๆ มีการรวมกลุ่มกันมากขึ้นในการต่อรองกับประเทศมหาอำนาจทั้งในด้านเศรษฐกิจและความมั่นคง ทำให้ดุลอำนาจเปลี่ยนแปลงไป มีระบบหลายขั้วอำนาจเข้ามาแทนที่ โดยจีนเข้ามาเป็นขั้วอำนาจใหม่ พร้อมกับการเพิ่มอิทธิพลของอินเดีย ออสเตรเลีย และญี่ปุ่น ระบบหลายขั้วอำนาจนี้

แม้ไม่มีสิ่งบ่งชี้เรื่องการเผชิญหน้า แต่ประเทศไทยต้องปรับตัวในทางยุทธศาสตร์เพื่อให้ระบบความร่วมมือด้านความมั่นคงในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงนี้ เกิดประโยชน์ต่อความมั่นคงของประเทศ

๔.๑๑ สถานะความเชื่อมั่น เกียรติ และศักดิ์ศรีของประเทศ ในอดีตประเทศไทยเป็นประเทศที่ยืนอยู่บนจุดเด่นของวัฒนธรรม ประเพณีอันดีงามและภูมิปัญญาดั้งเดิมในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งภายในชาติ การช่วยเหลือผู้หนีภัยจากภัยสงคราม การสนับสนุนการรักษาสันติภาพ และการจัดการความขัดแย้งระหว่างประเทศด้วยสันติวิธี ทำให้เป็นที่ยอมรับและเป็นเกียรติ ศักดิ์ศรีของประเทศ แต่ในยุคปัจจุบัน วัฒนธรรมดั้งเดิมถูกแปรเปลี่ยนไปตามการเปลี่ยนแปลง การพัฒนาประเทศที่มุ่งเน้นวัตถุนิยม เกิดความเสื่อมของคุณธรรมและจริยธรรมซึ่งเป็นทุนของสังคมไทย มีการใช้ความรุนแรงในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง สังคมเกิดความแตกแยกแบ่งฝ่าย ทั้งยังมีข้อกังขาจากนานาประเทศเกี่ยวกับสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนภายในประเทศ ทั้งหมดนี้ได้ส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ของชาติและเกียรติ ศักดิ์ศรี ของประเทศ

๕. กรอบแนวคิดและทิศทางการปรับตัวด้านความมั่นคง

๕.๑ แนวคิดหลัก

การสร้างคุณค่าร่วมกันของคนในชาติ มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความมั่นคงของชาติ เนื่องจากสถานการณ์ที่ประเทศไทยต้องประสบปัญหาความไม่สามัคคีของคนในชาติ ได้สะท้อนว่าสังคมไทยซึ่งคุ้นเคยกับระบบอุปถัมภ์และการเชื่อผู้นำ ยังไม่สามารถก้าวข้ามสู่สังคมการมีส่วนร่วมและการยอมรับความเห็นต่างของคนในชาติได้ สภาพของสังคมที่มีความเปราะบางทางความรู้สึกและอ่อนไหวต่อความเป็นพวกหรือไม่เป็นพวกเดียวกัน มีผลต่อความมั่นคงภายในชาติ ทำให้ภูมิคุ้มกันภัยคุกคามความมั่นคงทั้งในระดับบุคคล ระดับครัวเรือน ระดับสังคม และระดับชาติลดลง ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องแสวงหาทิศทางการพัฒนาให้สังคมเห็นคุณค่าร่วมกันเกี่ยวกับวิธีการจัดการกับความเห็นต่าง คุณค่าร่วมกันที่นี้สามารถสร้างได้ใน ๒ รูปแบบ รูปแบบแรกคือ การอยู่ร่วมกันได้เพราะยอมรับคุณค่าของกระบวนการที่สามารถเข้ามาจัดการกับความเห็นต่างและรักษาความเป็นธรรมในสังคม คือแนวทางประชาธิปไตยในลักษณะที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและโครงสร้างของสังคมไทยที่มีความหลากหลาย เป็นประชาธิปไตยที่สามารถสร้างคุณค่าความต้องการอยากอยู่ร่วมกันของพลเมืองภายในชาติโดยไม่ทำลายกันและไม่แบ่งฝ่ายเมื่อมีความเห็นต่าง รูปแบบที่สอง คือ

การเน้นเปลี่ยนที่คน ถ้าทุกคนในสังคมมีความเมตตา กัน ช่วยเหลือกัน ผนึกกำลังกัน สามารถเข้าใจสาเหตุของคนที่มีความเห็นต่าง มีจิตใจรับผิดชอบบ้านเมืองร่วมกัน เมื่อเกิดปัญหาหรือเผชิญกับภัยพิบัติใดๆ ก็ย่อมมีพลังคุ้มครอง ป้องกันและแก้ไขให้ผ่านพ้นไปได้ ภายใต้สถานการณ์ปัจจุบันจำเป็นต้องสร้างรูปแบบแรกคือ แนวทางประชาธิปไตย พร้อมกับการพัฒนาจิตใจคนที่เป็นเรื่องระยะยาว

สำหรับการเสริมสร้างพื้นฐานด้านความมั่นคงของชาตินั้น ต้องสร้างความตระหนักของสังคมให้รับรู้สถานะความเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ความมั่นคงที่เปลี่ยนรูปแบบไปจากเดิม ต้องใช้ความรู้และความรอบคอบในการป้องกัน ป้องปราม และลดความเสี่ยงจากผลกระทบของภัยคุกคาม สามารถฟื้นคืนความปกติของสังคมจากความเสียหายได้อย่างรวดเร็ว ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ทั้งควรพัฒนาศักยภาพการป้องกันประเทศให้กับกองทัพบนพื้นฐานของการให้ภาคส่วนต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันประเทศ ตลอดจนสามารถใช้จุดแข็งของความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างประเทศเพื่อสนับสนุนการดำเนินความสัมพันธ์กับประเทศต่างๆ และเกื้อกูลต่อการรักษารวมทั้งส่งเสริมบทบาทของไทยในเวทีโลก

๕.๒ ทิศทางการปรับตัวของประเทศในมิติด้านความมั่นคง

การดำรงรักษาความมั่นคงของรัฐจำเป็นต้องรักษา คุ้มครองและปกป้องความมั่นคงของประชาชนภายในรัฐ สร้างความแข็งแกร่งของโครงสร้างของสังคมไทยให้มีภูมิคุ้มกันที่มั่นคงต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ความมั่นคงที่เคลื่อนไหวไม่หยุดนิ่งและแปรเปลี่ยนได้ตลอดเวลา โดยให้ความสำคัญกับการรวมพลังปัญญาของสังคม เพื่อให้ประเทศชาติผ่านพ้นวิกฤติความสามัคคีของคนในชาติและความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ การเสริมสร้างขีดความสามารถในการทำงานร่วมกันระหว่างภาคส่วนต่างๆ ภายในชาติ ภายใต้การเห็นคุณค่าร่วมกันของคนในชาติ นำพาประเทศสู่การมีประชาธิปไตยที่เอื้อให้คนภายในชาติปรารถนาที่จะอยู่ร่วมกันอย่างมีความสามัคคีแม้มีความเห็นต่าง

นอกจากนี้ในส่วนของการป้องกันประเทศภายใต้สถานการณ์ความมั่นคงที่มีแนวโน้มความไม่แน่นอนสูง จำเป็นต้องพัฒนาประสิทธิภาพและขีดความสามารถของกองทัพ และด้วยการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนตลอดจนองค์กรต่างๆ การเสริมสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างประเทศบนพื้นฐานของการรักษา การส่งเสริมผลประโยชน์แห่งชาติ และในกรอบของสหประชาชาติ ที่เกื้อกูลต่อการดำรงศักดิ์ศรีของประเทศ และการรักษาความเชื่อมั่น

จากประชาคมระหว่างประเทศ ตลอดจนการดำเนินนโยบายเชิงรุกในมิติความมั่นคงระหว่างประเทศเพื่อรักษาความมั่นคงของชาติ

ขณะเดียวกันจำเป็นต้องพัฒนาและเสริมสร้างทรัพยากรมนุษย์ให้มีความรู้เท่าทันกระแสการเปลี่ยนแปลงและผลกระทบจากโลกไร้พรมแดน สามารถคุ้มครองปกป้องฐานทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งเป็นทุนสำคัญของประเทศไว้ได้อย่างยั่งยืน สามารถดำรงความดีงามของวัฒนธรรมและฟื้นฟูความด้อยโอกาส รวมทั้งช่วยเหลือพึ่งพาตัวเองได้ พร้อมทั้งปรับกระบวนการทัศน์ของเจ้าหน้าที่รัฐให้ตระหนักถึงการคุ้มครองรักษาความมั่นคงของประชาชนเป็นปัจจัยสำคัญในการรักษาความมั่นคงของรัฐ และมีจิตสำนึกความรับผิดชอบส่วนตัวเป็นหนึ่งเดียวกับความรับผิดชอบส่วนรวม ในการดำเนินการรักษาผลประโยชน์ความมั่นคงของชาติ

๖. **วิสัยทัศน์ด้านความมั่นคง** สหประชาชาติมีสถานะแวดล้อมที่เอื้อให้ประชาชาติไปพัฒนาไปได้อย่างต่อเนื่องและเกื้อกูลต่อความมั่นคงของประเทศ คนในชาติมีความสามัคคี มีทัศนคติที่ดีต่อกัน มีคุณธรรมและจิตสำนึกสาธารณะ ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน สามารถอยู่ร่วมกันได้ภายใต้ความหลากหลายทางความคิด วิถีชีวิต และวัฒนธรรม สามารถจัดการความขัดแย้งได้ด้วยสันติวิธีโดยไม่แปรเปลี่ยนเป็นความรุนแรง ให้ความสำคัญกับการปกป้องวิถีชีวิตของประชาชนและกระบวนการมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียม รู้เท่าทันสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงและมีความพร้อมในการเผชิญปัญหา สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาด้วยความมีสติ สามารถดำรงการพัฒนาประเทศที่รักษาฐานทรัพยากรธรรมชาติไว้ได้อย่างยั่งยืน มีขีดความสามารถในการปกป้องอธิปไตยของชาติอยู่ร่วมกับประเทศเพื่อนบ้านอย่างฉันท์มิตร มีความน่าเชื่อถือและมีสถานะที่มั่นคงในระบบความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

๗. ผลประโยชน์แห่งชาติ

- การมีเอกราช อธิปไตย และบูรณภาพแห่งเขตอำนาจรัฐ
- การดำรงอยู่อย่างมั่นคง ยั่งยืน ของสถาบันหลักของชาติ
- ความปรองดอง ความสามัคคีของคนในชาติ
- การดำรงอยู่อย่างมั่นคงของชาติและประชาชนจากการคุกคามทุกรูปแบบ
- ความปลอดภัย ความเป็นธรรม ความอยู่ดีมีสุข ของประชาชนและการมีเกียรติและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์

- การดำรงอยู่อย่างมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิทธิเหนือทรัพยากรชีวภาพของชาติ
- การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขกับประเทศเพื่อนบ้าน
- การมีเกียรติและศักดิ์ศรีในประชาคมระหว่างประเทศ

๘. วัตถุประสงค์และประเด็นนโยบาย

ได้มีการกำหนดนโยบายความมั่นคงแห่งชาติออกเป็น ๒ ส่วน ส่วนแรกเป็นนโยบายความมั่นคงเฉพาะหน้า เพื่อเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เป็นภาวะวิกฤติที่เกิดขึ้นในปัจจุบันให้ผ่านพ้นไปได้โดยเกิดผลกระทบน้อยที่สุด ส่วนที่สองเป็นนโยบายความมั่นคงแห่งชาติระยะ ๕ ปี เพื่อใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาในระยะยาว

๘.๑ นโยบายความมั่นคงแห่งชาติเฉพาะหน้า

๘.๑.๑ วัตถุประสงค์ มี ๒ ข้อ ประกอบด้วย ๑) เพื่อให้สังคมไทยผ่านพ้นความวิกฤติโดยเกิดผลกระทบน้อยที่สุด และ ๒) เสริมสร้างความสามัคคีของคนในชาติ ให้เป็นพลังในการเผชิญปัญหาและแก้ไขปัญหาาร่วมกัน

๘.๑.๒ ประเด็นนโยบาย

๑) สร้างความเชื่อมั่นกับสาธารณชนและประชาคมระหว่างประเทศเกี่ยวกับสถานการณ์ของประเทศในระยะเปลี่ยนผ่านของการเมืองให้ชัดเจน โดย

- (๑) ป้องกันปัญหาความขัดแย้งสืบเนื่องจากการเปลี่ยนผ่านทางการเมือง
- (๒) ส่งเสริมและสนับสนุนบุคคลที่มีพลังนำปญญาที่เป็นกลาง
- (๓) สร้างจิตสำนึกและความตระหนักต่อข้าราชการทุกฝ่ายในความสำคัญ

ของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

(๔) ส่งเสริมให้สถาบันทางการเมืองสร้างวัฒนธรรมใหม่

(๕) ให้ต่างประเทศมีความเข้าใจที่ถูกต้องและมั่นใจในเสถียรภาพและศักยภาพของประเทศไทย

๒) พัฒนาการใช้สันติวิธีและความร่วมมือของกลุ่มพลังวัฒนธรรมเพื่อลดการใช้ความรุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดย

(๑) ส่งเสริมการบังคับใช้กฎหมายตามหลักนิติธรรม และไม่มีการเลือกปฏิบัติ

(๒) ยึดมั่นหลักการสร้างความสมานฉันท์

(๓) ยึดมั่นในหลักการเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา

(๔) กำหนดรูปแบบการจัดระบบรักษาความปลอดภัยใหม่

(๕) ให้มีการจัดการด้านการศึกษาที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่น

(๖) สร้างความรู้ ความเข้าใจ และพัฒนาทักษะการเผชิญหน้าความขัดแย้งด้วยสันติวิธี

(๗) ส่งเสริมโครงการและกิจกรรมที่นำไปสู่การทำงานร่วมกันในชุมชนของกลุ่มพลังวัฒนธรรม

(๘) ส่งเสริมการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับทุกฝ่ายที่มีความเห็นหรืออุดมการณ์แตกต่างจากรัฐ

(๙) เพิ่มระดับและความต่อเนื่องของการติดต่อสัมพันธ์กับประเทศโลกมุสลิม

๓) เสริมสร้างการเตรียมความพร้อมของสังคมในการเผชิญกับสถานการณ์การใช้ความรุนแรง โดย

(๑) ให้ความรู้ ความเข้าใจ ต่อภาคประชาชน

(๒) รักษาความเป็นปกติของสังคมภายใต้สถานการณ์การใช้ความรุนแรง

๘.๒ นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ ระยะ ๕ ปี

๘.๒.๑ วัตถุประสงค์ มี ๑๑ ข้อ ประกอบด้วย

๑) เพื่อให้สถาบันพระมหากษัตริย์มีความมั่นคงในการเป็นศูนย์รวมจิตใจและความสามัคคีของคนในชาติ

๒) เพื่อให้ระบบการเมืองและระบบราชการดำเนินไปด้วยความโปร่งใส มีความเป็นธรรม ตรวจสอบได้ มีการบริหารจัดการประเทศตามหลักนิติธรรม และเอื้อต่อการพัฒนาประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียมในทุกระดับ

๓) เพื่อเสริมสร้างสภาวะแวดล้อมให้คนภายในชาติสามารถอยู่ร่วมกันได้ ภายใต้อาณัติแห่งความเห็นต่างและความหลากหลายทางวัฒนธรรม เคารพศักดิ์ศรีความเท่าเทียมกันของความเป็นมนุษย์และมีความสามัคคี สามารถนึกกำลังเพื่อจัดการกับความขัดแย้งในสังคมโดยสันติวิธี

๔) เพื่อให้เกิดความสมดุล ความมั่นคง และความยั่งยืนในการพัฒนาและบริหารประเทศ รวมทั้งลดความเสี่ยงจากการแข่งขันในกระแสโลกาภิวัตน์

๕) เพื่อให้การจัดการฐานทรัพยากรธรรมชาติมีความสมดุลกับการขยายตัวของการพัฒนาประเทศ และสามารถใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติได้อย่างยั่งยืน รวมทั้งคุ้มครองทรัพยากรชีวภาพจากการถูกแสวงประโยชน์โดยต่างประเทศ

๖) เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของชาติในการป้องกันประเทศให้มีความเข้มแข็ง และสามารถนึกกำลังทุกภาคส่วนเป็นพลังเสริมภารกิจของกองทัพในการเผชิญกับภาวะภัยคุกคามด้านการป้องกันประเทศได้ทุกรูปแบบ รวมทั้งให้กองทัพมีบทบาทในการรักษาสันติภาพของโลกในกรอบของสหประชาชาติ เพื่อส่งเสริมเกียรติภูมิของประเทศไทยในประชาคมโลก โดยไม่ก่อผลกระทบต่อนโยบายความมั่นคงภายในประเทศ ตลอดจนการร่วมบรรเทาภัยพิบัติทางธรรมชาติทั้งภายในประเทศและในภูมิภาคใกล้เคียง

๗) เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของระบบการเตรียมความพร้อมแห่งชาติในทุกขั้นตอนของการเผชิญภัยพิบัติขนาดใหญ่ สามารถนำทรัพยากรและเครื่องมือจากทุกภาคส่วนมาใช้ในการบริหารเหตุการณ์ภายใต้ภาวะวิกฤติได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงาน

๘) เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในการบริหารจัดการกับปัญหาการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือในการป้องกัน แก้ไขปัญหาและลดความเสี่ยงจากภัยคุกคาม รวมทั้งการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ ในการระวังป้องกันการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ

๙) เพื่อให้เกิดสภาวะแวดล้อมในเชิงสร้างสรรค์ของการอยู่ร่วมกับประเทศเพื่อนบ้านและประเทศในภูมิภาค บนพื้นฐานของความไว้วางใจ ความเข้าใจและการเคารพในความแตกต่างทางวัฒนธรรม มีความร่วมมือที่จริงใจเป็นพลังการพัฒนาร่วมกันและเพิ่มภูมิคุ้มกันจากอิทธิพลภายนอกภูมิภาค

๑๐) เพื่อรักษาภาพลักษณ์ความน่าเชื่อถือของประเทศไทยในประชาคมโลก และขยายการยอมรับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นทางเลือกใหม่ในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ก้าวทันโลกาภิวัตน์อย่างปราศจากความเสี่ยง

๑๑) เพื่อพัฒนาคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ในมิติด้านความมั่นคง ให้มี คุณธรรม จริยธรรม และจิตสำนึกสาธารณะ รวมทั้งมีความพร้อมในการเผชิญกับภัยคุกคาม ความมั่นคงรูปแบบใหม่ มีความรู้ความเข้าใจมิติวัฒนธรรม วิถีชีวิต วิถีคิดของประเทศเพื่อนบ้าน และมีทักษะในการปรับตัวให้สอดคล้องกับพลวัตของโลก

๘.๒ ประเด็นนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ ระยะ ๕ ปี

๑) เสริมสร้างจิตสำนึกของคนในชาติให้มีความจงรักภักดี เทิดทูน และปฏิบัติตน เพื่อปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ ให้เป็นศูนย์รวมจิตใจและสามัคคีภายในชาติอย่างมั่นคง และยั่งยืน

๒) เสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการประเทศและรากฐานประชาธิปไตย ที่ยั่งยืนในระดับชุมชน โดย

(๑) ส่งเสริมระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(๒) สนับสนุนบทบาทของภาคส่วนต่างๆ ในการควบคุมการเลือกตั้งให้เกิด ความบริสุทธิ์ยุติธรรม

(๓) สร้างความยุติธรรมและความเป็นธรรมในสังคมด้วยการนำหลักนิติธรรมมาใช้

(๔) เสริมสร้างประสิทธิภาพการป้องกันและการปราบปรามการทุจริตอย่างจริงจัง

(๕) ปรับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สมดุล

(๖) ส่งเสริมการจัดตั้งกลไกการทำงานร่วมกันของท้องถิ่น

(๗) สนับสนุนการจัดกิจกรรมสานเสวนาระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐกับประชาชนและ ในระหว่างประชาชน

๓) พัฒนาความสามัคคี เสริมสร้างความรักชาติและเอกภาพของคนในชาติ โดย

(๑) ผลักดันให้เกิดวาระแห่งชาติในการฟื้นฟูความสามัคคีภายในชาติ

(๒) ส่งเสริม เผยแพร่องค์ความรู้ในการใช้สันติวิธี

(๓) ให้มีการจัดหลักสูตรการศึกษา เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ ความเข้าใจ แนวคิดและแนวทางสันติวิธีที่ชัดเจน

(๔) เสริมสร้างความเข้าใจให้เจ้าหน้าที่รัฐและประชาชนไทยให้ความสำคัญกับสิทธิมนุษยชน

(๕) ส่งเสริมการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม

(๖) ส่งเสริมและสนับสนุนทุกภาคส่วน โดยเฉพาะกลุ่มเด็กและเยาวชนเรียนรู้แนวคิดและแนวทางสันติวิธี

๔) เสริมสร้างความสมดุล มั่นคง และยั่งยืนในระดับฐานราก โดย

(๑) ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

(๒) สร้างระบบเตือนภัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นอิสระจากการเมือง

๕) สร้างคุณภาพของการจัดการฐานทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและคุ้มครองสิทธิเหนือทรัพยากรชีวภาพ โดย

(๑) สร้างจิตสำนึกของความรัก ความหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(๒) เผยแพร่ความรู้ สร้างจิตสำนึก และปรับปรุงมาตรการการบริหารจัดการและการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้เกิดความสมดุล มั่นคง และยั่งยืน

(๓) พิจารณาทางเลือกของการพัฒนาและการวางแผนการใช้ทรัพยากรธรณี

(๔) สร้างระบบเตือนภัยพิบัติทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(๕) สนับสนุนการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพและประหยัด

(๖) ส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัยด้านทรัพยากรชีวภาพโดยคนไทย

(๗) กำหนดมาตรการหรือกฎหมายในการปกป้องไม่ให้อาณาเขตเข้ามาลักลอบฉกฉวยผลประโยชน์จากการศึกษาวิจัยด้านทรัพยากรชีวภาพ

(๘) ส่งเสริมให้ชุมชนมีจิตสำนึกและรู้จักปกป้องผลประโยชน์ที่เกิดจากทรัพยากรชีวภาพ

(๙) ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนานโยบาย แผน หรือโครงการขนาดใหญ่

(๑๐) สร้างระบบความยุติธรรมเฉพาะในการพิจารณาประเด็นปัญหาความขัดแย้ง

(๑๑) จัดให้มีกลไกและระบบการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามแนวเขตชายแดน

๖) เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพการป้องกันประเทศ โดย

(๑) พัฒนากองทัพให้มีโครงสร้างกำลังกองทัพที่เหมาะสม

(๒) สนับสนุนให้กองทัพมีระบบอาวุธและระบบการแจ้งเตือนภัยทางทหาร

(๓) พัฒนาศักยภาพของชาติในการป้องกันประเทศ

(๔) นำศักยภาพของกองทัพในยามปกติเข้ามาช่วยเสริมสร้างความสามัคคี

(๕) พัฒนาความร่วมมือทางทหารและความเข้าใจอันดีกับกองทัพของประเทศเพื่อนบ้านและกลุ่มอาเซียนรวมทั้งมิตรประเทศอื่นๆ

๗) พัฒนาศักยภาพการเตรียมพร้อมแห่งชาติ โดย

(๑) ปรับปรุง พัฒนานโยบาย และแผนรองรับ ให้สอดคล้องกับภัยด้านสาธารณสุข และภัยด้านความมั่นคงที่เปลี่ยนแปลงไป

(๒) เสริมสร้าง บุคลากร และพัฒนาประสิทธิภาพของ ระบบการบริหารจัดการข้อมูล

(๓) เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจและทักษะของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน ภาคประชาชน และองค์กรเครือข่ายต่างๆ ให้มีระบบการบริหารจัดการภัย อย่างมีเอกภาพ ประสิทธิภาพ และทันเหตุการณ์

(๔) ส่งเสริมการสร้างจิตสำนึก และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อพร้อมเผชิญกับประเภทของภัย

(๕) ส่งเสริมและประสานความร่วมมือกับต่างประเทศ เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพของประเทศในการบริหารจัดการภัย

(๖) เพิ่มประสิทธิภาพมาตรการต่างๆ เกี่ยวกับการช่วยเหลือ การบรรเทา และการฟื้นฟูภายหลังจากการเกิดภัย

๘) เสริมสร้างศักยภาพการจัดการปัญหาภัยคุกคามข้ามชาติ โดย

(๑) ให้ความสำคัญกับการมียุทธศาสตร์ป้องกันการก่อการร้าย

- (๒) ดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาค้าการก่อการร้ายทุกรูปแบบ
 - (๓) ยึดมั่นในนโยบายไม่สะสมอาวุธ
 - (๔) พัฒนาระบบและกลไกเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งและความเป็นเอกภาพทางด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ
 - (๕) เพิ่มประสิทธิภาพของระบบมาตรการการป้องกันและเตรียมความพร้อมในการเผชิญภาวะวิกฤติ
 - (๖) พัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องให้มีความทันสมัยและครอบคลุม
 - (๗) ส่งเสริมให้มีมาตรการทางการข่าวที่มีประสิทธิภาพทันต่อเหตุการณ์
 - (๘) พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือกับนานาชาติ ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ
 - (๙) ส่งเสริมการปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศภายใต้กรอบสหประชาชาติ
 - (๑๐) ส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับปัญหาค้าการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ
 - (๑๑) เตรียมความพร้อมระยะยาวให้กับสังคมไทย
- ๕) เสริมสร้างสถานะแวดล้อมที่สงบสันติในการอยู่ร่วมกับประเทศเพื่อนบ้านและในภูมิภาค โดย
- (๑) เสริมสร้างศักยภาพของชน ชุมชน และพื้นที่เป้าหมายในบริเวณชายแดน
 - (๒) เสริมสร้างความมั่นใจในความปลอดภัยให้ประชาชนในพื้นที่ชายแดน
 - (๓) ส่งเสริมบรรยากาศที่นำไปสู่การปักปันเขตแดนกับประเทศเพื่อนบ้านให้บรรลุผลโดยเร็ว
 - (๔) เตรียมความพร้อมของระบบและบุคลากร รวมทั้งมาตรการในการรองรับการขยายโครงข่ายเส้นทางคมนาคมกับประเทศเพื่อนบ้านและในภูมิภาค
 - (๕) รักษาความสมดุลระหว่างผลประโยชน์ด้านเศรษฐกิจการค้าชายแดนกับผลประโยชน์ด้านความมั่นคง
 - (๖) ติดตามพัฒนาการของสถานการณ์
 - (๗) เสริมสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน
 - (๘) ส่งเสริมให้ประเทศเพื่อนบ้านมีศักยภาพในการพัฒนาประเทศ

(๕) มุ่งสร้างความเข้าใจ ความไว้วางใจกับประเทศเพื่อนบ้าน

(๑๐) เสริมสร้างการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ความเป็นจริงทางประวัติศาสตร์ของ
ภูมิภาค

๑๐) เสริมสร้างความเชื่อมั่นและเกียรติภูมิของประเทศ รวมทั้งส่งเสริม คุ่มครอง
ผลประโยชน์ของชาติในระบบความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ โดย

(๑) ดำเนินความสัมพันธ์กับนานาประเทศอย่างมีเอกภาพ

(๒) ดำเนินความสัมพันธ์กับทุกประเทศมหาอำนาจอย่างรอบคอบและมีเป้าหมาย
ที่ชัดเจน

(๓) ส่งเสริมบทบาทของไทยในเวทีความมั่นคงระหว่างประเทศ

(๔) ส่งเสริมบทบาทขององค์กรความร่วมมือด้านความมั่นคงในภูมิภาค

(๕) ส่งเสริมบทบาทของไทยในการเป็นต้นแบบการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียง

๑๑) พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในมิติด้านความมั่นคง โดย

(๑) เสริมสร้างปัญญา จินตนาการ และการเรียนรู้ควบคู่กับการปลูกฝังคุณธรรม
และจริยธรรม

(๒) รณรงค์เสริมสร้างพลังและเพิ่มพูนจิตสำนึกด้านความมั่นคง ส่งเสริมกลุ่ม
เยาวชนให้เรียนรู้และเข้าใจต้นทุนสังคมไทยซึ่งเป็นสังคมพหุวัฒนธรรม

(๓) ส่งเสริมให้ประชาชนรู้เท่าทันพัฒนาการของโลกไร้พรมแดน

(๔) ขยายการสนับสนุนการศึกษาเรียนรู้ประเทศเพื่อนบ้านและประเทศในภูมิภาค

๕. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

๑) มีระบบบริหารจัดการนโยบายที่มีประสิทธิภาพ

๒) มีเครือข่ายภาคีสนับสนุนการดำเนินการตามนโยบาย

๓) มีการศึกษาวิจัยทางวิชาการเพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้ในมิติทางด้านความมั่นคง

๔) มีการปรับปรุงและพัฒนากฎหมายเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานด้านความมั่นคง

๕) มีการรณรงค์ให้ทุกคนภายในชาติตื่นตัวและตระหนักถึงความรับผิดชอบร่วมกัน
ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคง

๖) มีกลไกและระบบการประเมินผลนโยบาย เพื่อติดตาม ประสานงาน ประเมินผล การปฏิบัตินโยบายที่ต่อเนื่องและสร้างดัชนีชี้วัดความสำเร็จ

ในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัตินั้น คณะกรรมการประสานงานของสภาความมั่นคง แห่งชาติ ซึ่งประกอบด้วยหัวหน้าส่วนราชการในระดับกระทรวงทุกกระทรวงเป็น คณะกรรมการ จะรับผิดชอบการพิจารณาแบ่งมอบภารกิจการปฏิบัตินโยบายฯ โดยกำหนด หน่วยงานเจ้าภาพหลัก และหน่วยรับผิดชอบร่วม โดยหน่วยงานเจ้าภาพหลักจะทำหน้าที่ นำนโยบายฯ ไปบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และจัดทำเป็นแผนปฏิบัติงานของ กระทรวง โดยมีงบประมาณรองรับการดำเนินงานโดยเฉพาะ ในการบูรณาการการปฏิบัติ นโยบายความมั่นคงนั้น กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน จะเข้ามามีบทบาทสำคัญ ในการประสานงานและติดตาม การขับเคลื่อนนโยบายไปสู่การปฏิบัติให้บังเกิดผล ส่วน สมช. จะรับผิดชอบการประเมินผลการปฏิบัตินโยบายคู่ขนานกันไป

.....

นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ

พ.ศ. ๒๕๕๐ – ๒๕๕๔

สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ

นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ – ๒๕๕๔

๑ ความนำ

นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ เป็นนโยบายระดับชาติที่มีเป้าหมายมุ่งสู่การสร้างสถานะแวดล้อมที่สันติสุข มีภูมิคุ้มกันปัญหาต่างๆ ที่สามารถคัดกรองสิ่งที่เป็นคุณและโทษที่จะเข้ามากระทบต่อความมั่นคงของรัฐและประชาชน รวมทั้งสามารถแก้ไขสาเหตุที่เป็นรากเหง้าของภัยคุกคาม เพื่อให้เกิดความมั่นคงที่ยั่งยืนและให้การพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ สามารถดำเนินไปอย่างราบรื่นโดยภาครัฐ ภาคประชาชน และภาคส่วนต่างๆ ในสังคมให้ความสำคัญในการนำไปเป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนงานและโครงการในขอบเขตภารกิจที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถสนองผลประโยชน์แห่งชาติในทิศทางที่สอดคล้องกันและเป็นเอกภาพ

สำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ ได้ใช้กระบวนการมีส่วนร่วมกับหน่วยงานและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งองค์กรภาครัฐ ภาควิชาการและผู้ทรงคุณวุฒิภาคการเมือง ภาคประชาสังคม ภาคเอกชน และภาคประชาชน ในการวิเคราะห์การเคลื่อนตัวของสถานการณ์ความมั่นคงอย่างต่อเนื่องในระยะที่มีการใช้นโยบายและความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๖ - ๒๕๔๙ และพิจารณาการเปลี่ยนแปลงของสถานะแวดล้อมด้านความมั่นคงในบริบทต่างๆ ข้อสรุปสำคัญจากเวทีการมีส่วนร่วมดังกล่าว บ่งชี้ว่านโยบายความมั่นคงแห่งชาติฉบับใหม่ ควรให้ความสำคัญกับการรักษาเสถียรภาพความมั่นคงภายในประเทศและการป้องกันภัยคุกคามในรูปแบบใหม่เป็นลำดับต้น โดยเฉพาะการดูแลให้สังคมรู้เท่าทันและสามารถปรับตัวผ่านพ้นวิกฤติในช่วงเปลี่ยนผ่านทางการเมือง สามารถป้องกันความเสี่ยงของการเกิดวิกฤติการใช้ความรุนแรงให้ได้มากที่สุด มีการจัดการให้คนในชาติสามารถอยู่ร่วมกันด้วยสันติวิธีได้แม้มีความเห็นต่างกัน สามารถสร้างความเป็นธรรมและความยุติธรรมในสังคม รวมทั้งนำคุณธรรม จริยธรรม และวิถีชีวิตแห่งปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่เป็นความดีงามของสังคมไทยกลับคืนมา ทุกคนเห็นคุณค่าของสันติวิธีและความสมานฉันท์ภายในชาติ เป็นพลังในการเสริมสร้างพื้นฐานที่มั่นคงในการเตรียมความพร้อมที่จะเผชิญภาวะความเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ โดยเฉพาะภัยคุกคามข้ามชาติและวิกฤติจากภัยพิบัติทางธรรมชาติที่มีผลกระทบในวงกว้าง

นโยบายความมั่นคงแห่งชาติฉบับใหม่นี้ ประกอบด้วยนโยบาย ๒ ส่วน ส่วนแรกเป็นนโยบายเฉพาะหน้า ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สังคมไทยผ่านพ้นสถานการณ์วิกฤติด้านการเมือง สังคม และเศรษฐกิจไปได้โดยเกิดผลกระทบน้อยที่สุด ทุกฝ่ายภายในชาติเข้าใจและรู้เท่าทันสถานการณ์ที่เป็นจริง มีความไว้วางใจกัน พร้อมเผชิญและแก้ไขปัญหาร่วมกัน ส่วนที่สองเป็นนโยบายในระยะ ๕ ปี มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างสภาวะแวดล้อมที่เกื้อหนุนให้การพัฒนาทุกด้านดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่อง ประชาชนภายในชาติมีความสมัครสมานสามัคคีช่วยเหลือเกื้อกูลกัน สามารถรักษาคุ้มครองผลประโยชน์สำคัญของชาติไว้ได้อย่างยั่งยืน สังคมไทยมีภูมิคุ้มกันจากความขัดแย้งและวิกฤติการณ์ต่างๆ ประเทศไทยได้รับการยอมรับในศักดิ์ศรีและความเชื่อมั่นจากนานาประเทศ

๒ สถานการณ์ความมั่นคงในภาพรวม

สถานการณ์ความมั่นคงในช่วงก่อนที่จะมีการกำหนดนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๖ - ๒๕๔๘ ประเทศไทยได้เผชิญกับความเปลี่ยนแปลงของภัยคุกคามความมั่นคงที่เป็นทั้งภัยในรูปแบบเดิมและภัยในรูปแบบใหม่ จึงทำให้ปัญหาที่เกิดขึ้นมีความซับซ้อน ยากที่จะระบุมภัยคุกคามได้ชัดเจน ปัญหาที่เกิดขึ้นมีความเชื่อมโยงระหว่างปัจจัยภายนอกประเทศกับปัจจัยภายในประเทศมากขึ้น ภัยคุกคามข้ามชาติซึ่งเป็นภัยในรูปแบบใหม่โดยเฉพาะการก่อการร้ายสากล และอาชญากรรมข้ามชาติเป็นภัยคุกคามที่เพิ่มความเสี่ยงต่อความมั่นคงมากขึ้น ในขณะที่ภัยคุกคามในรูปแบบเดิมโดยเฉพาะจากการคุกคามของกำลังทหารขนาดใหญ่ มีแนวโน้มลดลง แต่การอยู่ร่วมกับประเทศเพื่อนบ้านซึ่งมีระดับการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองต่างจากไทย ทั้งมีปัญหาคาความหวาดระแวงกับไทยเป็นผลให้ระดับความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านผันผวนในบางช่วงเวลา และยังคงดำรงความตึงเครียดในการแก้ไขปัญหาความมั่นคงตามแนวชายแดน

ขณะเดียวกันสังคมไทยบางส่วนได้ก้าวข้ามจากระบบอำนาจและอุปถัมภ์สู่สังคมระบบการมีส่วนร่วม อันเกิดจากการที่ประชาชนตื่นตัวกับกระแสการมีส่วนร่วมตามกรอบเกณฑ์ของรัฐธรรมนูญ และแรงกระตุ้นจากโลกาภิวัตน์ กระแสประชาธิปไตย การค้าเสรี การปกป้องสิทธิมนุษยชน และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ตลอดจนการอนุรักษ์คุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม แต่กลไกที่ดูแลกติกาใหม่ของการเปลี่ยนผ่านยังไม่สามารถทำหน้าที่ได้สมบูรณ์

และขาดความสามารถในการเตรียมความพร้อมของเจ้าหน้าที่รัฐและประชาชน ทั้งในระดับ
ปัจเจก ชุมชน และสังคม ให้มีความเข้าใจบริบทของการเปลี่ยนผ่านดังกล่าว เป็นปัจจัย
ที่ทำให้สังคมเกิดความขัดแย้งและการเผชิญหน้าเพื่อเรียกร้องและปกป้องสิทธิของแต่ละฝ่าย
ด้วยวิธีการที่รุนแรง

นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๖ - ๒๕๔๘ เป็นจุดเปลี่ยนสำคัญในการปรับ
จุดเน้นการรักษาความมั่นคงของชาติที่ให้ความสำคัญเพิ่มขึ้นกับมิติความมั่นคงของ
ประชาชน โดยวางน้ำหนักการสร้างการมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียมกันของทุกภาคส่วน การจัดการ
ความขัดแย้งโดยสันติวิธี การยอมรับให้เกิดริ้วรอยในคุณค่าของความเห็นที่แตกต่างและ
การปกป้องวิถีชีวิตของประชาชน การแจ้งเตือนภัยล่วงหน้าที่มีประสิทธิภาพ การเตรียมพร้อม
กับการเผชิญเหตุการณ์และภัยพิบัติที่เป็นวิกฤติของชาติ การมีประเทศเพื่อนบ้านที่ไม่เป็นศัตรู
มีความจริงใจและไว้วางใจกัน และการสร้างดุลยภาพความสัมพันธ์ในระบบความร่วมมือระหว่าง
ประเทศและป้องกันการแทรกแซงแสวงประโยชน์ที่กระทบต่อความมั่นคงภายในประเทศ

ผลการดำเนินการเพื่อรักษาความมั่นคงของชาติในระยะของนโยบายความมั่นคงฯ
พ.ศ. ๒๕๔๖ - ๒๕๔๘ พบว่าสถานการณ์ปัญหาความมั่นคงคลี่คลายไป ตามเป้าหมายของ
นโยบาย ประเทศไทยมีความร่วมมือที่ใกล้ชิดกับนานาประเทศ โดยมีกรอบข้อตกลงและ
กลไกความร่วมมือที่ชัดเจน สามารถสกัดกั้นป้องปรามและป้องกันภัยคุกคามข้ามชาติได้
อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ความหวาดระแวงกับประเทศเพื่อนบ้านลดน้อยลง นำไปสู่การมี
สภาพแวดล้อมที่เกื้อหนุนให้โครงการพัฒนาในกรอบความร่วมมือด้านต่างๆ กับประเทศ
เพื่อนบ้านและในภูมิภาคขับเคลื่อนได้อย่างต่อเนื่อง กลไกความร่วมมือในระดับท้องถิ่น
สามารถจำกัดไม่ให้ปัญหาความขัดแย้งในระดับพื้นที่กับประเทศเพื่อนบ้านที่มีชายแดน
ติดต่อกันลุกลามเป็นปัญหาระดับชาติ โดยสามารถหาข้อยุติในระดับท้องถิ่นได้เป็นส่วนใหญ่
การจัดระเบียบความมั่นคงในพื้นที่แนวชายแดน ทั้งในมิติพื้นที่พัฒนาเพื่อความมั่นคงและ
ในมิติของคนชายแดน โดยเฉพาะการแก้ปัญหาบุคคลที่มีปัญหาเรื่องสัญชาติดำเนินไปได้
อย่างต่อเนื่อง ความขัดแย้งระหว่างประชาชนกับภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับโครงการพัฒนาขนาดใหญ่
และจากการแย่งชิงทรัพยากรดิน น้ำ ป่า ซึ่งเคยมีการใช้ความรุนแรงมีสถิติลดลง ด้วยการบริหาร
จัดการตามแนวทางสันติวิธีและการมีกลไก ตลอดจนเครือข่ายเผยแพร่ความรู้การจัดการ
ความขัดแย้งด้วยสันติวิธีกว้างขวางมากขึ้น

อย่างไรก็ตาม พบว่าการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติในบางเรื่อง มีปัญหาจากผู้ปฏิบัติขาดความเข้าใจเป้าหมายของนโยบาย และปัญหาการจัดสรรงบประมาณที่ยังไม่ตอบสนองการปฏิบัติงานนโยบายไว้เป็นการเฉพาะ นอกจากนี้การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติยังมีอุปสรรคจากสถานการณ์ความมั่นคงที่แปรเปลี่ยนไปตามความผันผวนของปัจจัยภายในและภายนอกประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้เกิดสถานการณ์ความมั่นคงที่อยู่นอกเหนือการคาดการณ์เป็นปัจจัยแทรกซ้อนปัญหาเดิมที่มีอยู่ อาทิ ปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ และปัญหาวิกฤติความขัดแย้งทางด้านการเมืองและสังคม จนถึงขั้นเป็นภาระต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ นอกจากนี้ยังมีการนำสถาบันพระมหากษัตริย์มาแอบอ้างเพื่อผลประโยชน์เฉพาะกลุ่ม

ในระยะของนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ - ๒๕๕๔ ซึ่งเป็นช่วงเปลี่ยนผ่านจากการปฏิรูปการเมือง มีแนวโน้มว่าประเทศไทยต้องเผชิญกับความเสี่ยงทางด้านความมั่นคงภายในประเทศที่รุนแรง โดยเฉพาะการขาดความสามัคคีของคนในชาติ และการกระทำที่กระทบต่อความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ รวมทั้งการก่อความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในขณะที่ปัญหาการก่อการร้ายสากล และอาชญากรรมข้ามชาติ ตลอดจนปัญหาที่เป็นเรื่องสืบเนื่องจากอดีต อาทิ ปัญหายาเสพติด ผู้หลบหนีเข้าเมืองยังเป็นภัยคุกคามที่มีแนวโน้มส่งผลกระทบในวงกว้าง ทั้งยังจะต้องเผชิญกับผลกระทบจากภาวะโลกร้อน ภัยพิบัติทางธรรมชาติ และโรคระบาดที่รุนแรงมากขึ้น จึงต้องมีการปรับกระบวนการทัศน์วิถีคิดในการจัดการกับปัญหา โดยพิจารณาสภาพของปัญหาแบบองค์รวม มองความเชื่อมโยงของผลกระทบอย่างรอบด้าน และให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาเชิงโครงสร้าง ซึ่งเป็นสาเหตุรากเหง้ามากกว่าการแก้ไขปัญหาเชิงปรากฏการณ์ รวมทั้งเปิดพื้นที่ทางสังคมให้มีการสื่อสารสร้างการรับรู้ของคนภายในชาติให้ตระหนักถึงภาระที่ทุกคนต้องผืนกำลังร่วมกันเผชิญกับภาวะการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ได้อย่างมั่นคง

๓ การเปลี่ยนแปลงของบริบทความมั่นคงและผลกระทบที่เกิดขึ้น

๓.๑ ความเปลี่ยนแปลงจากการปฏิรูปการเมืองไทยภายใต้รัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๐ การเมืองไทยภายใต้รัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้ปรับเปลี่ยนโครงสร้างการรวมศูนย์อำนาจการบริหารสู่การกระจายอำนาจการบริหารอย่างกว้างขวาง ทั้งเสริมสร้างความเข้มแข็งของการเมือง

ภาคประชาชนและส่งเสริมให้ประชาชนไทยมีสิทธิเสรีภาพ มีความเสมอภาคและมีส่วนร่วมในการเมืองทุกระดับ เป็นรัฐธรรมนูญที่มุ่งสร้างฝ่ายบริหารให้มีความเข้มแข็ง มีเสถียรภาพทางการเมืองทำให้สามารถบริหารประเทศได้ต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังส่งเสริมธรรมาภิบาลในระบบการเมืองและระบบราชการให้มีความสุจริต มีความชอบธรรมในการใช้อำนาจโดยมีองค์กรอิสระตรวจสอบการใช้อำนาจทุกระดับและทุกด้าน รูปธรรมของการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ เช่น การกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปสู่ภูมิภาคและท้องถิ่น ภาคประชาชนมีอิสระเพิ่มขึ้นในการเคลื่อนไหวทางการเมือง การบริหารงานของรัฐบาลต้องให้ความสำคัญและปฏิบัติตามนโยบายที่สัญญาไว้กับประชาชน

อย่างไรก็ตาม โดยสภาพโครงสร้างอำนาจของสังคมไทยที่อยู่ภายใต้ระบบอุปถัมภ์มายาวนาน ซึ่งเป็นระบบการพึ่งพาระหว่างผู้มีอำนาจหรือผู้มีอิทธิพล กับผู้ที่อ่อนแอกว่า ได้ส่งผลให้การปฏิรูปการเมืองภายใต้รัฐธรรมนูญดังกล่าว ถูกเบี่ยงเบนเพื่อผลประโยชน์แอบแฝงทางการเมืองหลายประการ อาทิ การสรรสร้างนโยบายบางด้านที่ทำให้ประชาชนต้องพึ่งพารัฐบาลหรือพรรคการเมืองที่เป็นรัฐบาลมากกว่าที่จะพึ่งพาตนเอง การครอบงำการเมืองท้องถิ่นเพื่อเป็นฐานช่วงชิงอำนาจการปกครองประเทศซึ่งขัดกับความเป็นอิสระของท้องถิ่นภายใต้หลักการกระจายอำนาจในระบอบประชาธิปไตย และการอาศัยอำนาจทางการเมืองแทรกแซงกระบวนการแต่งตั้งถอดถอนการทำงานขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ จนทำให้การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐไม่สามารถดำเนินการได้ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญนำไปสู่การทุจริต คอร์รัปชัน ส่งผลให้ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศต้องแบกรับภาระปัญหาต่างๆ เพิ่มมากขึ้น

๓.๒ สถานะความเชื่อมั่นต่อการบริหารจัดการประเทศตามหลักนิติธรรม หลักนิติธรรมเป็นหลักที่ใช้ในการปกครองประเทศแบบประชาธิปไตยซึ่งเป็นหลักที่ยึดโยงทำให้สังคมมีกติกาการอยู่ร่วมกันด้วยความสงบสุข โดยที่หลักนิติธรรมจะต้องเริ่มจากการบัญญัติกฎหมายที่เป็นธรรม การบังคับใช้กฎหมายให้เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายด้วยความเสมอภาคและเป็นธรรมโดยเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความเข้าใจและมีความซื่อสัตย์สุจริต อีกทั้งประชาชนมีความเคารพและเชื่อมั่นต่อกฎหมายบ้านเมือง ซึ่งถือเป็นรากฐานที่สำคัญของการสร้างความมั่นคงแข็งแรงให้กับสังคม แต่ปรากฏว่าประเทศไทยมีกฎหมายจำนวนมากที่ล้าสมัยไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป อีกทั้งกระบวนการแก้ไขและออกกฎหมาย

ในปัจจุบันยังไม่สอดคล้องและสะท้อนความเป็นจริงของปัญหา รวมทั้งล่าช้าไม่ทันต่อเหตุการณ์ สำหรับในด้านการบังคับใช้กฎหมายนั้น ยังมีบางส่วนที่ละเว้นการปฏิบัติตามข้อบัญญัติของกฎหมายอย่างเคร่งครัด มีการเลือกปฏิบัติและดำเนินการนอกเหนือจากที่กฎหมายกำหนดด้วยความอคติ ความไม่รู้ การเห็นแก่ประโยชน์และพวกพ้อง อีกทั้งประชาชนบางส่วนยังไม่เชื่อมั่นต่อความยุติธรรมและความเป็นธรรมตามกระบวนการทางกฎหมาย ซึ่งสภาพการณ์ดังกล่าวได้สร้างผลกระทบต่อความมั่นคงทางสังคมเป็นอย่างมาก

๓.๓ ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากภาวะโลกไร้พรมแดน ซึ่งมาจากกระแสโลกาภิวัตน์ที่เป็นผลมาจากกระแสการเปลี่ยนแปลงสู่ประชาภิปไตย การขยายตัวของทุนนิยมโดยมีการแข่งขันทางการค้าอย่างเสรี การแพร่กระจายของกระแสสิทธิมนุษยชน กระแสการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นตัวขับเคลื่อนให้เกิดเสรีภาพอย่างไร้ขอบเขตของการบริโภคข้อมูลข่าวสาร

ผลจากความเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ทำให้สังคมไทยดั้งเดิมที่เคยมีความเอื้ออาทรกันและมีสถาบันทางสังคมที่เข้มแข็ง อาทิ ชุมชน วัด และโรงเรียน ทำหน้าที่ขัดเกลาทางสังคมบนฐานความรู้ทางศาสนา วัฒนธรรม ประเพณีที่ดีงาม ซึ่งช่วยให้ปัญหาความขัดแย้งในสังคมยุติลงได้โดยไม่ใช้ความรุนแรงและคนมีความรักสามัคคีได้เปลี่ยนเป็นสังคมที่แก่งแย่งแข่งขัน มุ่งสร้างความสำเร็จเปรียบเอาชนะกัน โดยละเลยคุณธรรม จริยธรรม และการเสริมสร้างสถาบันครอบครัวอันเป็นหลักพื้นฐานของสังคม เป็นผลให้สังคมไทยกลายเป็นสังคมที่ปรับตัวช้า และขาดการสังเคราะห์องค์ความรู้ที่เหมาะสมกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลง คนรุ่นใหม่ที่จะเป็นอนาคตของชาติตกเป็นเหยื่อของกระแสค่านิยมทางวัตถุ สถานะทางสังคมที่เคยเข้มแข็งถูกบั่นทอนจากค่านิยมบริโภค การแข่งขันเพื่อเอาชนะกัน ส่งผลให้ชุมชนฐานรากอ่อนแอและสังคมเปราะบาง ขาดทิศทางและความพร้อมในการพัฒนาอย่างมีเป้าหมายที่เหมาะสมกับภาวะโลกไร้พรมแดน

๓.๔ การเคลื่อนตัวของกระแสอัตลักษณ์นิยม ภาวะโลกไร้พรมแดนได้ส่งผลให้การครอบงำของกระแสทุนนิยมกระจายไปในพื้นที่ต่างๆ ทั่วโลก ประเทศที่มีศักยภาพเหนือกว่าได้ดูดซับ ดักตวงทรัพยากรของประเทศที่อ่อนแอกว่า และเกิดการรุกรานทางวัฒนธรรมที่ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตที่เป็นอัตลักษณ์ดั้งเดิม ทำให้กลุ่มคนในพื้นที่ต่างๆ ทั่วโลกที่รู้สึก

พวกคนกำลังถูกเอาเปรียบและถูกเบียดขับให้อยู่ชายขอบ ออกมาเคลื่อนไหวด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อปกป้องทรัพยากรและวิถีชีวิต วัฒนธรรม ที่ถูกรุกรานจากกระแสดังกล่าว

สถานการณ์ข้างต้นเป็นแรงกระตุ้นให้กลุ่มคนส่วนน้อยที่มีถิ่นฐานอยู่ในประเทศไทยแต่ดั้งเดิมซึ่งมีวัฒนธรรมแตกต่างกับคนส่วนใหญ่ ได้เคลื่อนไหวเพื่อปกป้องทรัพยากร วิถีชีวิตและวัฒนธรรมเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ยังแสดงออกซึ่งความต้องการให้รัฐและสังคมใหญ่ยอมรับในอัตลักษณ์และความต่างทางวัฒนธรรม แต่โดยที่เจ้าหน้าที่ภาครัฐและสังคมไทยบางส่วนยังไม่ปรับเปลี่ยนวิธีคิด มองว่าคนส่วนน้อยต้องปรับตัวเข้ากับสังคมใหญ่ สภาพการณ์ดังกล่าวจึงเป็นปัจจัยผลักดันให้การแสดงออกของคนส่วนน้อยท่ามกลางกระแสอัตลักษณ์นิยม และภายใต้ภาวะกดดันจากการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่รัฐบางส่วนในอดีต มีลักษณะของการใช้ความรุนแรงในขอบเขตที่กว้างขวางมากขึ้น รวมทั้งเป็นแรงหนุนการเกิดและการขยายตัวของแนวคิดการใช้ความรุนแรง

๓.๕ ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างขาดความสมดุล ประเทศไทยตั้งอยู่ในพื้นที่ป่าเขตร้อนที่มีความสำคัญในการเป็นแหล่งอาหารและสมุนไพรที่สำคัญของโลก ซึ่งสามารถเป็นทุนหล่อเลี้ยงประชาชนไทยได้เป็นอย่างดีตั้งแต่อดีต อย่างไรก็ตาม ปัญหาการขาดความเป็นเอกภาพด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมของหน่วยงานภาครัฐและการขาดความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการกับการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในชุมชน รวมทั้งภาคประชาชนยังขาดการมีส่วนร่วมในกระบวนการอนุรักษ์และคุ้มครองอย่างแท้จริง ได้ส่งผลให้ภาวะการพัฒนาเศรษฐกิจที่ผ่านมามีการใช้ทรัพยากรอย่างสิ้นเปลืองจนเกิดภาวะเสื่อมโทรม และทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมอยู่ในภาวะความเสี่ยงต่อการถูกทำลายอย่างไม่หยุดยั้ง ประกอบกับยังขาดกลไกรับผิชอบในการป้องกันมิให้ต่างชาติใช้ความร่วมมือด้านการวิจัย เกี่ยวกับทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพด้วยเทคโนโลยีขั้นสูง ผลลัพท์จากการจดลิขสิทธิ์ครอบครอง อีกทั้งการขาดบุคลากรและองค์ความรู้เท่าทันในเรื่องกฎหมายลิขสิทธิ์

สภาพดังกล่าวนอกจากทำให้เกิดความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมขยายพื้นที่เพิ่มขึ้นแล้ว ยังนำไปสู่ปัญหาความขัดแย้งการแย่งชิงทรัพยากรระหว่างรัฐกับชุมชนหรือระหว่างชุมชนด้วยกันเองในหลายพื้นที่ กลายเป็นปัญหาการเผชิญหน้า ที่เปราะบางต่อการถูกแทรกแซง รวมทั้งเป็นเหตุส่งผลทำให้สภาวะแวดล้อมของโลก

เปลี่ยนแปลงสู่ภาวะโลกร้อนรวดเร็วขึ้น ทั้งทำให้เกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติขนาดใหญ่ที่มีผลกระทบรุนแรงต่อมนุษยชาติ และต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางกายภาพของโลก

๓.๖ การเปลี่ยนรูปแบบของภัยคุกคามด้านการป้องกันประเทศ ในสถานการณ์ปัจจุบันยังไม่ปรากฏแนวโน้มที่จะเกิดความขัดแย้งซึ่งนำไปสู่การใช้กำลังทหารกับประเทศเพื่อนบ้าน ประกอบกับความตึงเครียดของความขัดแย้งในภูมิภาคได้คลี่คลายลงเป็นลำดับ และนำไปสู่บรรยากาศการสร้างความเข้าใจและพัฒนายกระดับความสัมพันธ์อันจะนำไปสู่ความร่วมมือที่ใกล้ชิดต่อกัน โดยให้ความสำคัญกับการสร้างเสริมความสัมพันธ์ทางการทูตในเชิงป้องกันมากขึ้น แม้จะมีความขัดแย้งอยู่บ้างแต่เป็นเพียงปรากฏการณ์ปกติที่ส่งผลกระทบระดับต่ำและค่อนข้างจำกัดเฉพาะพื้นที่ อย่างไรก็ตามความขัดแย้งที่เกิดขึ้นหากไม่ได้รับการแก้ไขให้ยุติลงด้วยเวลาที่รวดเร็วและเหมาะสมแล้ว อาจขยายลุกลามจนถึงขั้นใช้กำลังทหารขนาดใหญ่ได้ ดังนั้นความเสี่ยงที่จะเกิดภัยคุกคามความมั่นคงด้านการทหารจึงยังคงมีโอกาสเกิดขึ้นได้

สำหรับพื้นที่ชายแดนซึ่งเคยเป็นพื้นที่ที่ปิดนั้นได้เปลี่ยนสภาพไปสู่พื้นที่เปิดกว้างเพื่อการติดต่อคมนาคม การค้า และการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น เกิดสถานะแวดล้อมที่เกื้อหนุนให้การพัฒนาสามารถดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่อง โดยการสนับสนุนช่วยเหลือจากกองทัพ แต่เนื่องจากพื้นที่ชายแดนมีขอบเขตกว้างขวางและมีปัญหาเส้นเขตแดนที่ยังไม่ชัดเจนอีกหลายพื้นที่ ประกอบกับมีปัจจัยจากสถานการณ์ในประเทศเพื่อนบ้านที่กระทบต่อชายแดน และพื้นที่น่านน้ำ จึงยังคงมีปัญหามาและผลกระทบความมั่นคงเกิดขึ้นและดำรงอยู่หลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเฝ้าตรวจชายแดน การสกัดกั้นป้องกันการหลบหนีเข้าเมือง การขนยาเสพติดและสิ่งผิดกฎหมาย การรุกร้าของกองกำลังติดอาวุธขนาดเล็กบริเวณชายแดน การละเมิดน่านน้ำโดยเฉพาะจากการประมงผิดกฎหมาย อาชญากรรม และการก่อการร้ายทางทะเล การละเมิดน่านฟ้าโดยเฉพาะการบินล้ำแดน การจารกรรมข้อมูลด้านการป้องกันประเทศด้วยเทคโนโลยีอากาศและอวกาศ และการก่อการร้ายต่ออากาศยานพาณิชย์ ในขณะที่เดียวกันประเทศในภูมิภาคบางประเทศยังมุ่งสะสมอาวุธที่มีอำนาจการทำลายล้างสูง และบางประเทศได้พัฒนาขีดความสามารถของยุทธโศปกรณ์และเทคโนโลยีทางทหารอย่างต่อเนื่อง

สภาพการณ์ข้างต้นส่งผลให้กองทัพต้องแบกรับภาระด้านการป้องกันประเทศและการคุ้มครองรักษาผลประโยชน์ของชาติทั้งในและนอกประเทศ ประกอบกับต้องเพิ่มบทบาทที่เกื้อกูลต่อการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประเทศต่างๆ รวมทั้งการรักษาสันติภาพตามคำร้องขอของสหประชาชาติและประชาคมระหว่างประเทศ ในขณะที่การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนกับกองทัพในการกิจการป้องกันประเทศยังไม่กว้างขวางและต่อเนื่องเท่าที่ควร

๓.๗ การเตรียมพร้อมแห่งชาติ

สถานการณ์ภัยพิบัติอันเกิดจากสาธารณภัยและภัยความมั่นคง เป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ซึ่งมีระดับความรุนแรงเกินที่หน่วยงานเพียงหน่วยเดียวจะมีขีดความสามารถในการจัดการกับภัยที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันทั่วถึง โดยที่การดำเนินงานเตรียมความพร้อมของชาติในปัจจุบันมีข้อจำกัดด้านการบริหารจัดการในการประสานและเชื่อมโยงแผนป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนแห่งชาติกับแผนป้องกันประเทศ ทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องขาดกรอบที่ชัดเจนในการปฏิบัติงาน การขาดการกำหนดการบัญชาการที่มีเอกภาพ การขาดการฝึกซ้อม รวมทั้งการขาดการบูรณาการระบบสื่อสารในสถานการณ์ฉุกเฉินระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำให้การบริหารจัดการด้านการเตรียมพร้อมแห่งชาติขาดประสิทธิภาพและประสิทธิผลเท่าที่ควรจะเป็น สภาพการณ์ข้างต้นจึงเป็นจุดอ่อนที่ส่งผลให้ภัยพิบัติที่เกิดขึ้น ก่อความเสียหายอย่างกว้างขวางต่อชีวิตและทรัพย์สินของคนในชาติรวมทั้งความมั่นคงของประเทศ

๓.๘ การขยายตัวของความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านและในภูมิภาค ในทศวรรษที่ผ่านมาสถานการณ์ระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านได้พัฒนาสู่ทิศทางการมีความร่วมมือที่ดีต่อกัน เพราะต่างเห็นความสำคัญของความร่วมมือเพื่อลดช่องว่างการพัฒนาที่แตกต่างกัน และเพิ่มพูนอำนาจการแข่งขันไปด้วยกัน จึงได้มีความพยายามที่จะสร้างกรอบความร่วมมือในกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านและในภูมิภาค ทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี ยุทธศาสตร์ในการสร้างความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านให้เกิดความเข้าใจและไว้วางใจด้วยการใช้ปัญหาที่เผชิญร่วมกันเป็นตัวตั้งและช่วยเหลือกันในการร่วมกันหาวิธีแก้ปัญหา การเรียนรู้พึ่งพากันโดยใช้มิติทางวัฒนธรรมเป็นปัจจัยยึดโยงเพื่อทำให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อกัน มีโครงการความร่วมมือ

ด้านความมั่นคง การเมือง เศรษฐกิจ และสังคม เกิดขึ้นโดยต่อเนื่องและได้รับการสนับสนุนทั้งในระดับรัฐบาลและประชาชน ทางด้านการพลังงาน การท่องเที่ยวและการคมนาคม โดยการพัฒนาเส้นทางคมนาคมเชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้านและในภูมิภาค เพื่อใช้เป็นเส้นทางติดต่อแลกเปลี่ยน ด้านสินค้าและบริการ และการเดินทางข้ามแดนที่มีการผ่อนคลายให้มีความสะดวกมากขึ้น

อย่างไรก็ตามในขณะที่มีการขยายตัวทางด้านการพัฒนาความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน การเตรียมความพร้อมภายในของไทยยังปรับไม่ทันกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะจุดอ่อนของระบบการเฝ้าตรวจชายแดน เอกภาพการปฏิบัติในพื้นที่ และผลประโยชน์ผิดกฎหมาย ประกอบกับยังมีปัญหาจากปัจจัยในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นแรงผลักดันให้เกิดปัญหาการอพยพเข้ามาเพื่อหางานทำ การผลิตและลักลอบนำเข้ายาเสพติด การสู้รบพื้นที่ใกล้ชายแดน และผู้หลบหนีเข้าเมืองเพื่อเดินทางไปประเทศที่สาม รวมทั้งจุดอ่อนที่เป็นการเพิ่มความเสี่ยงด้านความมั่นคงในเชิงยุทธศาสตร์ที่สำคัญคือ เจ้าหน้าที่รัฐและสังคมไทยโดยรวมยังขาดความตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนรู้เข้าใจประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งในมิติด้านภาษา วัฒนธรรม และวิถีชีวิต ทำให้ได้รับประโยชน์จากการขยายความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านน้อยกว่าที่ควร

๓.๕ การเคลื่อนตัวของภัยคุกคามข้ามชาติ ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่เป็นปัญหาข้ามชาติ โดยเฉพาะการก่อการร้ายสากลและอาชญากรรมข้ามชาติ ได้เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่มีความรุนแรง ซับซ้อนและขยายเครือข่ายสร้างความเสียหายไปแทบทุกภูมิภาคของโลก จึงมีการปรับตัวเพื่อเตรียมความพร้อมเผชิญภัยคุกคามในรูปแบบใหม่อย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะการใช้ช่องทางและข้อตกลงความร่วมมือระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นวิธีการที่ช่วยสกัดกั้น ป้องปราม และปราบปรามที่ได้ผล ในกรณีของประเทศไทยได้มีการปรับปรุงพัฒนากฎหมาย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการต่อต้านภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ เจ้าหน้าที่มีโอกาสได้รับการเรียนรู้ทางทักษะ และวิธีการทางเทคนิค จากความร่วมมือระหว่างประเทศ ทำให้ประเทศไทยมีบุคลากรที่ชำนาญในเรื่องดังกล่าวมากขึ้น ในด้านของกรอบแนวทางแก้ไขปัญหายุทธศาสตร์ภัยคุกคามข้ามชาตินั้น ได้มีนโยบายแนวทางและมาตรการในการปฏิบัติที่ชัดเจน โดยเฉพาะในด้านการต่อต้านการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติประเภทต่างๆ มีการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่เป็นเอกภาพมากขึ้น

อย่างไรก็ตาม องค์การอาชญากรรมข้ามชาติ และการก่อการร้ายสากลได้ พัฒนารูปแบบและวิธีการปฏิบัติที่ซับซ้อนมากขึ้น เพื่อหลบเลี่ยงการพิสูจน์ทราบ และการปราบปรามจากฝ่ายเจ้าหน้าที่ องค์การอาชญากรรมข้ามชาติและกลุ่มก่อการร้ายสากล ยังมีเครือข่ายการดำเนินการอย่างเป็นระบบและทันสมัย ไม่ว่าจะเป็นในระดับโลกหรือในระดับภูมิภาค เงินรายได้จากอาชญากรรมข้ามชาติโดยเฉพาะการลักลอบค้ายาเสพติด การค้าอาวุธสงคราม การค้ามนุษย์ การฟอกเงิน และการปลอมแปลงเอกสาร สามารถหล่อเลี้ยงเป็นทุนสนับสนุน ปฏิบัติการของกลุ่มก่อการร้ายสากลได้ ที่สำคัญปัญหายังเกี่ยวข้องกับหลายประเทศ ประเทศใดประเทศหนึ่งไม่สามารถที่จะแก้ไขปัญหาได้เพียงลำพัง กรณีของประเทศไทย แม้ยังไม่ตกเป็นเป้าหมายโดยตรงของกลุ่มก่อการร้ายสากล แต่กลุ่มก่อการร้ายสากลได้ใช้ ประเทศไทยเป็นพื้นที่โจมตีฝ่ายตรงข้ามหลายครั้ง นอกจากนี้ยังมีปัจจัยเกื้อหนุน การปฏิบัติการของกลุ่มก่อการร้ายและองค์การอาชญากรรมข้ามชาติประเภทต่างๆ อาทิ นโยบายเปิดกว้างด้านการท่องเที่ยว ความสะดวกของการเดินทางข้ามพรมแดน ปราบปรามการฉ้อโกงของภัยคุกคามเหล่านี้มีผลกระทบต่องuest และวิถีชีวิต เป็นการลดทอน ความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและสังคมโดยรวม

๓.๑๐ การเปลี่ยนแปลงของระบบความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างประเทศ โครงสร้างระบบความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างประเทศภายใต้อิทธิพลทางเศรษฐกิจ และทางทหารของประเทศอภิมหาอำนาจเริ่มเปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากประเทศในภูมิภาคต่างๆ ได้ร่วมมือกันรวมกลุ่มเป็นพันธมิตรเพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองทางเศรษฐกิจและความมั่นคง อาทิ สหภาพยุโรป ประชาคมมุสลิม และจากการเพิ่มอิทธิพลของจีนในทิศทางที่อาจมี อิทธิพลทางเศรษฐกิจใกล้ถึงจุดที่อาจเท่าเทียมกับอภิมหาอำนาจดังกล่าวได้ในทศวรรษนี้ ในขณะที่อินเดีย ออสเตรเลีย ญี่ปุ่น ต่างมีเป้าหมายเป็นผู้มีบทบาทนำในภูมิภาคเช่นกัน ระบบขั้วอำนาจเดียวจึงมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนไปสู่ระบบหลายขั้วอำนาจได้ แม้ว่าความร่วมมือ ด้านความมั่นคงในระบบความสัมพันธ์ระหว่างประเทศจะมีวาระผลประโยชน์ซ่อนเร้นอยู่ก็ตาม แต่การเปลี่ยนแปลงนี้ยังอยู่ในทิศทางของการสร้างดุลยภาพในทางเศรษฐกิจ การเมือง และ ความมั่นคง มากกว่าเป็นการเผชิญหน้า

๓.๑๑ สถานะความเชื่อมั่นในเกียรติและศักดิ์ศรีของประเทศ

วิถีคิดของสังคมไทยในอดีตที่พาชาติผ่านพ้นวิกฤติต่างๆ มาได้ด้วยการมีจุดยืน มีทิศทาง มียุทธศาสตร์ที่มาจากภูมิปัญญาและความชาญฉลาดในการใช้พลังอำนาจทางวัฒนธรรมที่มีความเมตตา เห็นอกเห็นใจผู้ยากไร้ที่หลบหนีภัยสงครามจากความขัดแย้งในประเทศเพื่อนบ้าน ให้อาศัยอยู่ในประเทศไทยชั่วคราว การต่อสู้เอาชนะคอมมิวนิสต์ด้วยการใช้การเมืองนำการทหารซึ่งเป็นแนวทางสันติวิธี การปฏิบัติตามกรอบกติกาและพันธกรณีที่มิต่อสหประชาชาติอย่างแข็งขัน โดยเฉพาะบทบาทที่ต่อเนื่องในการส่งเสริมสนับสนุนการรักษาสันติภาพ การจัดการความขัดแย้งระหว่างประเทศด้วยสันติวิธี ทั้งหมดนี้เป็นจุดแข็งที่ทำให้นานาชาติยอมรับในเกียรติและศักดิ์ศรีของประเทศไทยและมีความเชื่อมั่นในการดำรงสัมพันธไมตรีที่ใกล้ชิดและต่อเนื่องเรื่อยมา

อย่างไรก็ตามในช่วงที่สังคมไทยก้าวเข้าสู่บริบทใหม่ของการพัฒนาที่ส่งผลให้เกิดค่านิยมทางสังคมที่เน้นการไต่หาทางวัตถุ ทำให้เกิดวัฒนธรรมของการแข่งขันกลบวัฒนธรรมการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน นำไปสู่สภาพของสังคมวัฒนธรรมที่อ่อนแอ ประกอบกับระบบการเมืองเชิงอำนาจส่งผลให้เกิดสภาพการเลือกปฏิบัติต่อประชาชน เนื่องจากถูกจำกัดความเป็นคนละฝ่าย และเหตุขัดแย้งที่อยู่ในวิสัยที่เคยคลี่คลายได้ในอดีตได้แปรเปลี่ยนเป็นความขัดแย้งที่เกิดการแบ่งฝ่าย ชำเกิดข้อกังขาจากนานาชาติเกี่ยวกับความเป็นจริงของเหตุการณ์ละเมิดสิทธิมนุษยชนจากรายงานขององค์กรในต่างประเทศ สถานการณ์เช่นนี้มีผลกระทบต่อผลประโยชน์ของชาติและเกียรติศักดิ์ศรีของประเทศ

กรอบแนวคิดและทิศทางการปรับตัวด้านความมั่นคง

๔.๑ แนวคิดหลัก

การสร้างคุณค่าร่วมกันของคนในชาติ มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความมั่นคงของชาติเนื่องจากสถานการณ์ที่ประเทศไทยต้องประสบปัญหาความไม่สามัคคีของคนในชาติ ได้สะท้อนว่าสังคมไทยซึ่งคุ้นเคยกับระบบอุปถัมภ์และการเชื่อผู้นำ ยังไม่สามารถก้าวข้ามสู่สังคมการมีส่วนร่วมและการยอมรับความเห็นต่างกันของคนในชาติได้ สภาพของสังคมที่มีความเปราะบางทางความรู้สึกและอ่อนไหวต่อความเป็นพวกหรือไม่เป็นพวกเดียวกัน มีผลต่อความมั่นคงภายในชาติ ทำให้ภูมิคุ้มกันภัยคุกคามความมั่นคงทั้งในระดับบุคคล ระดับ

ครัวเรือน ระดับสังคม และระดับชาติลดลง ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องแสวงหาทิศทางการพัฒนาให้สังคมเห็นคุณค่าร่วมกันเกี่ยวกับวิธีการจัดการกับความเห็นต่าง คุณค่าร่วมกันที่นี้สามารถสร้างได้ใน ๒ รูปแบบ รูปแบบแรกคือ การอยู่ร่วมกันได้เพราะยอมรับคุณค่าของกระบวนการที่สามารถเข้ามาจัดการกับความเห็นต่างและรักษาความเป็นธรรมในสังคม คือแนวทางประชาธิปไตยในลักษณะที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและโครงสร้างของสังคมไทยที่มีความหลากหลาย เป็นประชาธิปไตยที่สามารถสร้างคุณค่าความต้องการอยากอยู่ร่วมกันของพลเมืองภายในชาติโดยไม่ทำลายกันและไม่แบ่งฝ่ายเมื่อมีความเห็นต่าง รูปแบบที่สอง คือการเน้นเปลี่ยนที่คน ถ้าทุกคนในสังคมมีความเมตตา กัน ช่วยเหลือกัน ผนึกกำลังกันสามารถเข้าใจสาเหตุของคนที่มีความเห็นต่าง มีจิตใจรับผิดชอบบ้านเมืองร่วมกัน เมื่อเกิดปัญหาหรือเผชิญกับภัยพิบัติใดๆ ก็ย่อมมีพลังคุ้มครอง ป้องกันและแก้ไขให้ผ่านพ้นไปได้ภายใต้สถานการณ์ปัจจุบันจำเป็นต้องสร้างรูปแบบแรกคือ แนวทางประชาธิปไตย พร้อมกับการพัฒนาจิตใจคนที่เป็นเรื่องระยะยาว

สำหรับการเสริมสร้างพื้นฐานด้านความมั่นคงของชาตินั้น ต้องสร้างความตระหนักของสังคมให้รับรู้สถานะความเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ความมั่นคงที่เปลี่ยนรูปแบบไปจากเดิม ต้องใช้ความรู้และความรอบคอบในการป้องกัน ป้องปราม และลดความเสี่ยงจากผลกระทบของภัยคุกคาม สามารถฟื้นคืนความปกติของสังคมจากความเสียหายได้อย่างรวดเร็วด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ทั้งควรพัฒนาศักยภาพการป้องกันประเทศให้กับกองทัพบนพื้นฐานของการให้ภาคส่วนต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันประเทศ ตลอดจนสามารถใช้จุดแข็งของความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างประเทศเพื่อสนับสนุนการดำเนินความสัมพันธ์กับประเทศต่างๆ และเกื้อกูลต่อการรักษารวมทั้งส่งเสริมบทบาทของไทยในเวทีโลก

๔.๒ ทิศทางการปรับตัวของประเทศในมิติด้านความมั่นคง

การดำรงรักษาความมั่นคงของรัฐจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะต้องรักษา คุ้มครองและปกป้องความมั่นคงของประชาชนภายในรัฐ สร้างความแข็งแกร่งของโครงสร้างของสังคมไทยให้มีภูมิคุ้มกันที่มั่นคงต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ความมั่นคงที่เคลื่อนไหวไม่หยุดนิ่งและแปรเปลี่ยนได้ตลอดเวลา โดยให้ความสำคัญกับการรวมพลังปัญญาของสังคม เพื่อให้ประเทศชาติผ่านพ้นวิกฤติความสามัคคีของคนในชาติและความไม่สงบ

ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ การเสริมสร้างขีดความสามารถในการทำงานร่วมกันระหว่างภาคส่วนต่างๆ ภายในชาติ ภายใต้การเห็นคุณค่าร่วมกันของคนในชาติ นำพาประเทศสู่การมีประชาธิปไตยที่เอื้อให้คนภายในชาติปรารถนาที่จะอยู่ร่วมกันอย่างมีความสามัคคีแม้มีความเห็นต่าง

นอกจากนี้ในส่วนของการป้องกันประเทศภายใต้สถานการณ์ความมั่นคงที่มีแนวโน้มความไม่แน่นอนสูง จำเป็นต้องพัฒนาประสิทธิภาพและขีดความสามารถของกองทัพ และด้วยการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนตลอดจนองค์กรต่างๆ การเสริมสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างประเทศบนพื้นฐานของการรักษา การส่งเสริมผลประโยชน์แห่งชาติและในกรอบของสหประชาชาติ ที่เกื้อกูลต่อการดำรงศักดิ์ศรีของประเทศ และการรักษาความเชื่อมั่นจากประชาคมระหว่างประเทศ ตลอดจนการดำเนินนโยบายเชิงรุกในมิติความมั่นคงระหว่างประเทศเพื่อรักษาความมั่นคงของชาติ

ขณะเดียวกันจำเป็นต้องพัฒนาและเสริมสร้างทรัพยากรมนุษย์ให้มีความรู้เท่าทันกระแสการเปลี่ยนแปลงและผลกระทบจากโลกไร้พรมแดน สามารถคุ้มครองปกป้องฐานทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งเป็นทุนสำคัญของประเทศไว้ได้อย่างยั่งยืน สามารถดำรงความดีงามของวัฒนธรรมและฟื้นฟูความดีโอกาส รวมทั้งช่วยเหลือพึ่งพาตัวเองได้ พร้อมทั้งปรับกระบวนการทัศน์ของเจ้าหน้าที่รัฐให้ตระหนักถึงการคุ้มครองรักษาความมั่นคงของประชาชนเป็นปัจจัยสำคัญในการรักษาความมั่นคงของรัฐ และมีจิตสำนึกความรับผิดชอบส่วนตัวเป็นหนึ่งในความรับผิดชอบส่วนรวม ในการดำเนินการรักษาผลประโยชน์ความมั่นคงของชาติ

๕ วิสัยทัศน์และผลประโยชน์แห่งชาติ

๕.๑ วิสัยทัศน์ด้านความมั่นคง

สังคมไทยมีสถานะแวดล้อมที่เอื้อให้ประชาธิปไตยพัฒนาไปได้อย่างต่อเนื่อง และเกื้อกูลต่อความมั่นคงของประชาชน คนในชาติมีความสามัคคี มีทัศนคติที่ดีต่อกัน มีคุณธรรมและจิตสำนึกสาธารณะ ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน สามารถอยู่ร่วมกันได้ภายใต้ความหลากหลายทางความคิด วิถีชีวิต และวัฒนธรรม สามารถจัดการความขัดแย้งได้ด้วยสันติวิธีโดยไม่แปรเปลี่ยนเป็นความรุนแรง ให้ความสำคัญกับการปกป้องวิถีชีวิตของประชาชนและกระบวนการมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียม รู้เท่าทันสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง

และมีความพร้อมในการเผชิญปัญหา สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาด้วยความมีสติ สามารถดำรงการพัฒนาประเทศที่รักษาสถานะทรัพยากรธรรมชาติไว้ได้อย่างยั่งยืน มีขีดความสามารถในการปกป้องอธิปไตยของชาติ อยู่ร่วมกับประเทศเพื่อนบ้านอย่างฉันท์มิตร มีความน่าเชื่อถือ และมีสถานะของประเทศที่มั่นคงในระบบความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

๕.๒ ผลประโยชน์แห่งชาติ

ในการดำรงสถานะของประเทศให้มั่นคงและยั่งยืนภายใต้สถานการณ์ความมั่นคงที่มีความซับซ้อน รุนแรงและเคลื่อนไหวไม่หยุดนิ่ง โดยเฉพาะการเผชิญกับปัญหาเอกภาพภายในชาติ และภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ จึงกำหนดผลประโยชน์แห่งชาติ เป็นเป้าหมายหลักอันสำคัญยิ่งของประชาชนส่วนรวมในชาติ ดังนี้

- การมีเอกราช อธิปไตย และบูรณภาพแห่งเขตอำนาจรัฐ
- การดำรงอยู่อย่างมั่นคง ยั่งยืน ของสถาบันหลักของชาติ
- ความปรองดอง ความสามัคคีของคนในชาติ
- การดำรงอยู่อย่างมั่นคงของชาติและประชาชนจากการคุกคามทุกรูปแบบ
- ความปลอดภัย ความเป็นธรรม และความอยู่ดีมีสุขของประชาชน

การมีเกียรติและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์

- การดำรงอยู่อย่างมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิทธิเหนือทรัพยากรชีวภาพของชาติ

- การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขกับประเทศเพื่อนบ้าน
- การมีเกียรติและศักดิ์ศรีในประชาคมระหว่างประเทศ

นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ – ๒๕๕๔

๖.๑ นโยบายความมั่นคงแห่งชาติเฉพาะหน้า

โดยที่สภาวะวิกฤติในปัจจุบันเป็นปัญหาที่เชื่อมโยงกันทั้งด้านการเมือง สังคม และเศรษฐกิจ โดยในด้านการเมืองนั้นประชาชนขาดความเชื่อมั่นในระบบการเมืองที่ใช้อำนาจเพื่อประโยชน์เฉพาะกลุ่ม การบริหารราชการที่ไม่โปร่งใสขาดธรรมาภิบาล ผลจากเศรษฐกิจทุนนิยมที่ขาดความสมดุล ได้สร้างวัฒนธรรมความไม่พอเพียง สังคมไทย

เกิดความแตกแยกอันเนื่องจากการตกอยู่ในกระแสนิยมทางการเมืองที่ทำให้เกิดการแบ่งฝ่าย และปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่กลายเป็นวิกฤติความมั่นคงในระดับประเทศ จึงกำหนดนโยบายความมั่นคงแห่งชาติไว้ดังนี้

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้สังคมไทยผ่านพ้นสถานการณ์วิกฤติไปได้โดยเกิดผลกระทบน้อยที่สุด
- เพื่อให้เกิดพลังความสามัคคีของคนในชาติ และทุกคน ทุกฝ่าย เข้าใจ สถานการณ์จริง พร้อมเผชิญและแก้ไขปัญหาร่วมกัน

นโยบาย

๖.๑.๑ สร้างความเชื่อมั่นกับสาธารณชนและประชาคมระหว่างประเทศ เกี่ยวกับสถานการณ์ของประเทศในระยะเปลี่ยนผ่านทางการเมืองได้ชัดเจน โดย

๑) ป้องกันปัญหาความขัดแย้งสืบเนื่องจากการเปลี่ยนผ่านทางการเมือง โดยสร้างความเข้าใจต่อสาธารณชนให้สนับสนุนการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง โดยทุกคนทุกฝ่ายต้องอดทน ยอมรับ และเคารพความเห็นต่างทางการเมือง ปฏิเสธการตกอยู่ใน กระแสความเคลื่อนไหวในทางที่อาจเกิดการแตกแยกเผชิญหน้า และความขัดแย้งที่รุนแรง

๒) ส่งเสริมและสนับสนุนบุคคลที่มีพลังนำปัญหาที่เป็นกลาง อยู่นอก ความขัดแย้ง และเป็นที่ยอมรับของสังคม เข้ามามีบทบาททำความเข้าใจต่อคนในชาติให้ ตระหนักถึงความสงบสุขในสังคมและความมั่นคงของชาติ โดยสื่อของภาครัฐและ ภาคเอกชนสนับสนุนการเผยแพร่ความเข้าใจสู่สังคมและกลุ่มเป้าหมายทุกระดับ

๓) สร้างจิตสำนึกและความตระหนักต่อข้าราชการทุกฝ่าย ในความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน โดยสนับสนุนอย่างเต็มที่และ ในทุกวิถีทางให้ประชาชนตระหนักว่าเป็นหน้าที่ในการมีส่วนร่วมทางการเมือง มีสิทธิและ มีอิสระการตัดสินใจทางการเมืองด้วยตนเอง ไม่ยอมเป็นเครื่องมือทางการเมืองของฝ่าย หนึ่งฝ่ายใด

๔) ส่งเสริมให้สถาบันทางการเมืองสร้างวัฒนธรรมใหม่ในการธำรงค้ำ ทางการเมืองที่มุ่งเน้นสรรหาบุคคลที่มีคุณธรรม จริยธรรมทางการเมือง มีความรู้ ความสามารถ

และเป็นมืออาชีพ เข้าสู่ระบบการเลือกตั้งโดยเอชชะทางการเมืองด้วยพลังทางปัญญา มากกว่าพลังอิทธิพลเชิงอำนาจ

๕) ให้ต่างประเทศมีความเข้าใจที่ถูกต้องและมั่นใจในเสถียรภาพ และศักยภาพของประเทศไทย

๖.๑.๒ พัฒนาการใช้สันติวิธีและความร่วมมือของกลุ่มพลังวัฒนธรรม เพื่อลดการใช้ความรุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดย

๑) ส่งเสริมการบังคับใช้กฎหมายตามหลักนิติธรรม และไม่มี การเลือกปฏิบัติ เพื่อให้กฎหมายมีความน่าเชื่อถือและเป็นที่พึ่งของประชาชนทุกหมู่เหล่าอย่าง เท่าเทียมกัน

๒) ยึดมั่นหลักการสร้างความสมานฉันท์เป็นฐานหลักที่สำคัญ ในอันที่จะทำให้การบังคับใช้กฎหมาย ทั้งในมิติการปฏิบัติการปราบปรามผู้กระทำความผิด และ ในมิติการดำเนินกระบวนการยุติธรรม ไม่ย้อนกลับมาเป็นเงื่อนไขข้ออ้างการใช้ความรุนแรง

๓) ยึดมั่นในหลักการเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา เป็นแนวทาง ในการเสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ ทั้งในพื้นที่และนอกพื้นที่จังหวัด ชายแดนภาคใต้ ด้วยความรู้จริงในสาเหตุและสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องทุกมิติของปัญหา การใช้ความรุนแรง เพื่อนำไปสู่ความร่วมมือ ร่วมใจของทุกฝ่ายในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนา ในพื้นที่ดังกล่าว

๔) กำหนดรูปแบบการจัดระบบรักษาความปลอดภัยใหม่ โดยให้ มีการวางแผนร่วมกับชุมชน เพื่อพัฒนากลไกที่สามารถไว้วางใจร่วมกันได้ระหว่างภาครัฐกับ ภาคประชาชน ทั้งนี้มาตรการที่ใช้ต้องมีเป้าหมายเพื่อสร้างความเชื่อมั่นร่วมกันที่นำไปสู่การลดใช้ อาวุธและกำลังทหารในพื้นที่ในที่สุด

๕) ให้มีการจัดการด้านการศึกษาที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและ วัฒนธรรมท้องถิ่นที่ส่งผลให้ประชาชนในพื้นที่สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมั่นคง และรู้เท่าทัน สถานการณ์ เพื่อไม่ให้ตกเป็นเครื่องมือของกลุ่มผู้ใช้ความรุนแรง

๖) สร้างความรู้ ความเข้าใจ และพัฒนาทักษะการเผชิญหน้า ความขัดแย้งด้วยสันติวิธีกับข้าราชการและประชาชนในพื้นที่อย่างสม่ำเสมอ และปฏิบัติการสร้าง สันติโดยไม่ใช้อาวุธในกรณีเกิดความขัดแย้งระหว่างประชาชนกับประชาชน โดยจัดทำยุทธศาสตร์

สันติวิธีเพื่อความมั่นคงในจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นแนวทางในเรื่องนี้ขึ้นโดยเฉพาะ และมีแผนปฏิบัติการสันติวิธีที่มีความชัดเจนในระดับปฏิบัติการ

๗) ส่งเสริมโครงการและกิจกรรมที่นำไปสู่การทำงานร่วมกันในชุมชนของกลุ่มพลังวัฒนธรรม ทั้งผู้นำศาสนา ผู้นำหมู่บ้าน ผู้นำท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่รัฐ เพื่อให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมในชุมชน ในการป้องกันเหตุร้ายและลดเงื่อนไขการใช้ความรุนแรงในชุมชน การจัดการความขัดแย้งในชุมชน การสร้างความเป็นธรรมและการอำนวยความสะดวกในชุมชน ตลอดจนการพัฒนาชุมชน

๘) ส่งเสริมการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับทุกฝ่ายที่มีความเห็นหรืออุดมการณ์แตกต่างจากรัฐ เพื่อศึกษาทางเลือกที่เหมาะสมในการให้สังคมการเมืองไทยสร้างที่ยืนสำหรับทุกคนทุกฝ่าย โดยให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมใช้อำนาจในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาในพื้นที่อย่างจริงจัง

๙) เพิ่มระดับและความต่อเนื่องของการติดต่อสัมพันธ์กับประเทศโลกมุสลิมทั้งในระดับเจ้าหน้าที่และในระดับผู้บริหาร เพื่อมิให้เกิดช่องว่างเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองของประเทศ โดยเฉพาะความสัมพันธ์กับมาเลเซีย อินโดนีเซีย และองค์การระหว่างประเทศที่สำคัญของโลกอิสลามเพื่อเข้าใจสถานการณ์ที่เป็นจริง และสนับสนุนการจัดการปัญหาความรุนแรง รวมทั้งการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้

๖.๑.๓ เสริมสร้างการเตรียมความพร้อมของสังคมในการเผชิญกับสถานการณ์การใช้ความรุนแรง โดย

๑) ให้ความรู้ ความเข้าใจ ต่อภาคประชาชนเกี่ยวกับการระงับภัย และการแจ้งเตือนภัย เพื่อนำไปสู่การมีส่วนร่วมในการเป็นเครือข่ายป้องกันภัยและลดความเสี่ยงจากการใช้ความรุนแรง

๒) รักษาความเป็นปกติของสังคมภายใต้สถานการณ์การใช้ความรุนแรง โดยจัดทำมาตรการเพื่อเพิ่มศักยภาพและประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานเตรียมความพร้อม การบริหารจัดการในภาวะวิกฤติ การเยียวยาและการฟื้นฟูความเสียหายที่เกิดขึ้น เพื่อให้สถานการณ์กลับสู่ภาวะปกติโดยเร็ว

๖.๒ นโยบายความมั่นคงแห่งชาติระยะ ๕ ปี

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้สถาบันพระมหากษัตริย์มีความมั่นคงในการเป็นศูนย์รวมจิตใจและความรักสามัคคีของคนในชาติ
- เพื่อให้ระบบการเมืองและระบบราชการดำเนินไปด้วยความโปร่งใส ความเป็นธรรม ตรวจสอบได้ มีการบริหารจัดการประเทศตามหลักนิติธรรม และเอื้อต่อการพัฒนาประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียมในทุกระดับ
- เพื่อเสริมสร้างสถานะแวดล้อมให้คนไทยในชาติสามารถอยู่ร่วมกันได้ ภายใต้ความเห็นต่างและความหลากหลายทางวัฒนธรรม เคารพศักดิ์ศรีความเท่าเทียมกันของความเป็นมนุษย์และมีความสามัคคี สามารถผนึกกำลังเพื่อจัดการกับความขัดแย้งในสังคมโดยสันติวิธี
- เพื่อให้เกิดความสมดุล ความมั่นคง และความยั่งยืนในการพัฒนาและบริหารประเทศ รวมทั้งลดความเสี่ยงจากการแข่งขันในกระแสโลกาภิวัตน์
- เพื่อให้การจัดการฐานทรัพยากรธรรมชาติมีความสมดุลกับการขยายตัวของการพัฒนาประเทศ และสามารถใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติได้อย่างยั่งยืน รวมทั้งคุ้มครองทรัพยากรชีวภาพจากการถูกแสวงประโยชน์โดยต่างประเทศ
- เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของชาติในการป้องกันประเทศให้มีความเข้มแข็ง และสามารถผนึกกำลังทุกภาคส่วนเป็นพลังเสริมภารกิจของกองทัพในการเผชิญกับภาวะภัยคุกคามด้านการป้องกันประเทศได้ทุกรูปแบบ รวมทั้งให้กองทัพมีบทบาทในการรักษาสันติภาพของโลก ในกรอบของสหประชาชาติ เพื่อส่งเสริมเกียรติภูมิของประเทศไทยในประชาคมโลก โดยไม่ก่อผลกระทบต่อนโยบายความมั่นคงภายในประเทศ ตลอดจนการร่วมบรรเทาภัยพิบัติทางธรรมชาติทั้งภายในประเทศและในภูมิภาคใกล้เคียง
- เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของระบบการเตรียมความพร้อมแห่งชาติในทุกขั้นตอนของการเผชิญภัยพิบัติขนาดใหญ่ สามารถนำทรัพยากรและเครื่องมือจากทุกภาคส่วนมาใช้ในการบริหารเหตุการณ์ภายใต้ภาวะวิกฤติได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงาน
- เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในการบริหารจัดการกับปัญหาการก่อการร้าย และอาชญากรรมข้ามชาติ พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือในการป้องกัน แก้ไขปัญหาและ

ลดความเสี่ยงจากภัยคุกคาม รวมทั้งการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ ในการระวังป้องกัน การก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ

- เพื่อให้เกิดสถานะแวดล้อมในเชิงสร้างสรรค์ของการอยู่ร่วมกับประเทศเพื่อนบ้านและประเทศในภูมิภาค บนพื้นฐานของความไว้วางใจ ความเข้าใจและการเคารพในความแตกต่างทางวัฒนธรรม มีความร่วมมือที่จริงใจเป็นพลังการพัฒนาร่วมกันและเพิ่มภูมิคุ้มกันจากอิทธิพลภายนอกภูมิภาค

- เพื่อรักษาภาพลักษณ์ความน่าเชื่อถือของประเทศไทยในประชาคมโลก และขยายการยอมรับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นทางเลือกใหม่ในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ก้าวทันโลกาภิวัตน์อย่างปราศจากความเสี่ยง

- เพื่อพัฒนาคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ในมิติด้านความมั่นคง ให้มีคุณธรรม จริยธรรม และจิตสำนึกสาธารณะ รวมทั้งมีความพร้อมในการเผชิญกับภัยคุกคามความมั่นคงรูปแบบใหม่ มีความรู้ความเข้าใจมิติวัฒนธรรม วิถีชีวิต วิถีคิดของประเทศเพื่อนบ้าน และมีทักษะในการปรับตัวให้สอดคล้องกับพลวัตของโลก

นโยบาย

๖.๒.๑ เสริมสร้างจิตสำนึกของคนในชาติให้มีความจงรักภักดี เทิดทูน และปฏิบัติตนเพื่อปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ให้เป็นศูนย์รวมจิตใจและความสามัคคีภายในชาติอย่างมั่นคงและยั่งยืน

๖.๒.๒ เสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการประเทศและรากฐานประชาธิปไตยที่ยั่งยืนในระดับชุมชน โดย

๑) ส่งเสริมระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยมีกลไกการตรวจสอบถ่วงดุลการใช้อำนาจของรัฐและความโปร่งใสของฝ่ายบริหารที่เป็นอิสระ โดยเฉพาะที่มาขององค์กรอิสระให้ปราศจากการครอบงำหรือแทรกแซงจากฝ่ายใดๆ

๒) สนับสนุนบทบาทของภาคส่วนต่างๆ ในการควบคุมการเลือกตั้งให้เกิดความบริสุทธิ์ยุติธรรมและเพิ่มประสิทธิภาพของระบบการตรวจสอบการเลือกตั้งทุกระดับ โดยให้องค์กรภาคประชาสังคมที่เชื่อถือได้เข้ามามีส่วนร่วมทำหน้าที่โดยมีกฎหมายหรือระเบียบรองรับ

๓) สร้างความยุติธรรมและความเป็นธรรมในสังคมด้วยการนำหลักนิติธรรมมาใช้ในการพัฒนาและบริหารจัดการประเทศอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยครอบคลุมในด้านการบัญญัติกฎหมายที่เป็นธรรม การบังคับใช้กฎหมายให้เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายโดยคำนึงเจตนารมณ์ของกฎหมายเป็นสำคัญ การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายให้มีความพร้อมทั้งในด้านสมรรถนะและความซื่อสัตย์สุจริต และการสร้างจิตสำนึกของประชาชนให้มีความเชื่อมั่นและเคารพต่อหลักกฎหมายของประเทศ

๔) เสริมสร้างประสิทธิภาพการป้องกันและการปราบปรามการทุจริตอย่างจริงจัง โดยเพิ่มบทลงโทษทางกฎหมาย และปรับปรุงกฎหมายเพื่อกำกับดูแลกิจการสาธารณูปโภคที่มีการผูกขาด ตลอดจนส่งเสริมเครือข่ายภาคประชาสังคมและภาคประชาชน ในการตรวจสอบ ติดตาม และรวบรวมข้อมูลสายสัมพันธ์ของกลุ่มชนกิจการเมือง เพื่อสนับสนุนการป้องกันและปราบปรามเครือข่ายทุจริตคอร์รัปชัน

๕) ปรับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สมดุลระหว่างการเป็นองค์กรทางการเมือง หน่วยงานราชการ และองค์กรประชาชนโดยปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และให้ความสำคัญกับการสร้างการเรียนรู้ทางด้านกฎหมายและการบริหารจัดการชุมชนแบบมีส่วนร่วมให้สมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๖) ส่งเสริมการจัดตั้งกลไกการทำงานร่วมกันของท้องถิ่น โดยอาจเป็นรูปแบบสภาองค์กรชุมชนท้องถิ่น ทำหน้าที่สร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น ที่มุ่งเน้นการบริหารจัดการคน โดยคำนึงถึงมิติทางวัฒนธรรม การจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธี การอนุรักษ์ และการจัดการการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นอย่างสมดุล มั่นคง และยั่งยืน การสร้างความเป็นธรรมในชุมชน และการมีส่วนร่วมในกระบวนการอำนวยความสะดวกความยุติธรรมในชุมชนและขยายเป็นเครือข่ายเชื่อมต่อกันในแนวราบ คู่ขนานไปกับการดำเนินงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๗) สนับสนุนการจัดกิจกรรมสานเสวนาระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐกับประชาชนและในระหว่างประชาชน เพื่อสร้างพื้นที่การมีส่วนร่วมและการรับฟังความคิดเห็น ทุกข์สุขและความต้องการในชุมชนโดยต่อเนื่อง

**๖.๒.๓ พันฟูความสมานฉันท์ เสริมสร้างความรักชาติและเอกภาพของ
คนในชาติ โดย**

๑) ผลักดันให้เกิดวาระแห่งชาติในการฟื้นฟูความสมานฉันท์
ภายในชาติ และรวมพลังคนในชาติ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา สถาบันทางศาสนา
ภาคประชาสังคม ภาคสื่อสารมวลชน และภาคประชาชนให้ยึดมั่นในความรักชาติ มีความสามัคคี
ตลอดจนตระหนักถึงหน้าที่ความรับผิดชอบร่วมกัน ในการเสริมสร้างเอกภาพของคนในชาติ

๒) ส่งเสริม เผยแพร่องค์ความรู้ในการใช้สันติวิธี ทั้งในภาค
เจ้าหน้าที่รัฐและในภาคประชาชนเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการความขัดแย้ง โดยสนับสนุน
การจัดให้มีการเสวนาทั้งภายในกลุ่มวัฒนธรรมและศาสนาเดียวกัน และระหว่างกลุ่มคน
ต่างวัฒนธรรมและศาสนาเพื่อเสริมสร้างความสมานฉันท์

๓) ให้มีการจัดหลักสูตรการศึกษาเพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ ความเข้าใจ
แนวคิดและแนวทางสันติวิธีที่ชัดเจน โดยกำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาทั้งในและนอกระบบ
สำหรับกลุ่มเป้าหมายทุกภาคส่วนและทุกระดับ เพื่อให้ประชาชนเรียนรู้ มีความเข้าใจและ
ยอมรับความเป็นจริงของสังคมพหุวัฒนธรรม เคารพในความเห็นต่าง และสามารถหาทางออก
ในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในระยะยาว เพื่อลดช่องว่างของความไม่เข้าใจต่อสถานการณ์
ที่เกิดขึ้น และเป็นพลังในการมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งในสังคม โดยให้ลำดับ
ความเร่งด่วนกับปัญหาการใช้ความรุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้

๔) เสริมสร้างความเข้าใจให้เจ้าหน้าที่รัฐและประชาชนไทยให้
ความสำคัญกับสิทธิมนุษยชน ครอบคลุมถึงเรื่องหลักการศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และ
การคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของประชากรที่เข้ามาอาศัยอยู่ภายในประเทศ นำไปสู่การปรับ
ทัศนคติเพื่อให้มีการปฏิบัติต่อประชากรกลุ่มดังกล่าวอย่างเป็นธรรม มีความเท่าเทียมไม่เลือก
ปฏิบัติเพื่อให้บุคคลเหล่านี้สามารถคาดการณ์อนาคตได้และมีส่วนร่วมในการป้องกัน
พฤติกรรมในเชิงลบที่มีผลต่อความมั่นคงทางสังคม

๕) ส่งเสริมการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมโดยเฉพาะกลุ่มเด็กและ
เยาวชนเพื่อสร้างความเข้าใจ สร้างการยอมรับสังคมและผู้คนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม
เพื่อให้มีทัศนคติที่ดีมีความรู้สึกเป็นพวกเดียวกันและสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

๖) ส่งเสริมและสนับสนุนทุกภาคส่วนโดยเฉพาะกลุ่มเด็กและ
เยาวชนเรียนรู้แนวคิดและแนวทางสันติวิธี เพื่อให้สามารถเผชิญสถานการณ์ความขัดแย้ง

ด้วยความมีสติและรู้เท่าทันสถานการณ์ รู้จักการใช้เหตุผลในการวิเคราะห์และจัดการกับความขัดแย้งบนพื้นฐานของความเป็นจริง ไม่มองผู้ที่ขัดแย้งเป็นฝ่ายตรงข้าม

๖.๒.๔ เสริมสร้างความสมดุล มั่นคง และยั่งยืนในระดับฐานราก โดย

๑) ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางในการดำรงอยู่และการปฏิบัติตนของคนในชาติ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับประเทศ โดยในระดับชุมชนให้ความสำคัญในลำดับต้นกับการจัดการให้มีแผนแม่บทชุมชน เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยให้มีการประยุกต์ใช้ในระดับปัจเจกชน ระดับชุมชน และเชื่อมโยงชุมชนเป็นเครือข่าย ขยายขอบเขตกิจกรรมจนถึงระดับชาติ และระดับนานาชาติ

๒) สร้างระบบเตือนภัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นอิสระจากการเมืองและให้ข้อมูลต่อสาธารณะอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สังคมรู้สถานการณ์และการดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจ ทั้งด้านการเงิน การคลังของประเทศ และเฝ้าต่อการสร้างความคุ้มกันและลดความเสี่ยงจากการดำเนินนโยบายด้านการเงิน การคลังและเศรษฐกิจของประเทศ รวมทั้งการดำรงชีวิตภายใต้ความผันผวนของระบบเศรษฐกิจของประเทศและระบบเศรษฐกิจโลก

๖.๒.๕ สร้างดุลยภาพของการบริหารจัดการฐานทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและคุ้มครองสิทธิเหนือทรัพยากรชีวภาพ โดย

๑) สร้างจิตสำนึกของความรัก ความหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมให้เกิดขึ้นในทุกภาคส่วนของสังคม รวมทั้งส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และชุมชนมีส่วนร่วมกันในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้มีการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างเป็นธรรม ด้วยความมั่นคงและยั่งยืน โดยมีกฎหมายรองรับ

๒) เผยแพร่ความรู้ สร้างจิตสำนึก และปรับปรุงมาตรการบริหารจัดการและการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้เกิดความสมดุล มั่นคง และยั่งยืน เพิ่มมาตรการควบคุมตรวจสอบกิจกรรมที่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติ และ

สิ่งแวดล้อม รวมทั้งลดการส่งเสริมกิจกรรมที่ใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยปราศจากการสร้างทดแทนในลักษณะการพัฒนาแบบยั่งยืน

๓) พิจารณาทางเลือกของการพัฒนาและการวางแผนการใช้ทรัพยากรธรรมชาติของประเทศอย่างยั่งยืน และสนับสนุนการใช้ประโยชน์ทรัพยากรอื่นทดแทน

๔) สร้างระบบเตือนภัยพิบัติทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อให้สังคมตระหนักถึงสถานการณ์และความเสี่ยงของภัยคุกคามที่กระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยพัฒนาระบบการเฝ้าระวัง และบรรเทาภัยธรรมชาติ เพื่อปกป้องชีวิตและทรัพย์สิน รวมทั้งสร้างความมั่นใจให้กับประชาชนควบคู่กับการเพิ่มหลักสูตรการศึกษา ด้านวิทยาศาสตร์และธรรมชาติ ให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจ ลักษณะของธรรมชาติ และภูมิประเทศในถิ่นที่ตนอาศัยอยู่มากขึ้น อาทิ แผ่นดินไหว ดินถล่ม และสึนามิ

๕) สนับสนุนการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพและประหยัด รวมทั้งส่งเสริมให้มีการจัดหาและการบริหารจัดการพลังงานทดแทนที่เหมาะสม และกำหนดมาตรการด้านพลังงานสะอาด รวมทั้งส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนของสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการพลังงานแบบยั่งยืนและสอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๖) ส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัยด้านทรัพยากรชีวภาพโดยคนไทย และสร้างความร่วมมือกับต่างชาติในการศึกษาวิจัยในกรณีต้องอาศัยเทคโนโลยีจากต่างชาติ โดยคำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดของชาติเป็นสำคัญ

๗) กำหนดมาตรการหรือกฎหมายในการปกป้องไม่ให้ต่างชาติเข้ามาลักลอบฉกฉวยผลประโยชน์จากการศึกษาวิจัยด้านทรัพยากรชีวภาพเพื่อนำไปจดสิทธิบัตร ตลอดจนส่งเสริมการเข้าร่วมกำหนดมาตรฐานเรื่องสิทธิบัตรและประเด็นที่เกี่ยวข้องในการประกอบการประชุมระหว่างประเทศ

๘) ส่งเสริมให้ชุมชนมีจิตสำนึกและรู้จักปกป้องผลประโยชน์ที่เกิดจากทรัพยากรชีวภาพและสนับสนุนความร่วมมือระหว่างภาคราชการและเอกชนสร้างเป็นเครือข่ายในการดูแลเฝ้าระวัง แจ้งเตือนการเข้ามาฉกฉวยผลประโยชน์ของต่างชาติ

๙) ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนานโยบาย แผน หรือโครงการขนาดใหญ่ที่มีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่ขั้นต้นและในขั้นตอนต่างๆ ของการพัฒนา เพื่อป้องกันหรือลดความขัดแย้งในสังคม

๑๐) สร้างระบบความยุติธรรมเฉพาะในการพิจารณาประเด็น ปัญหาความขัดแย้งที่เกิดจากการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและการทำลายสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความขัดแย้งจากโครงการของรัฐที่มีผลกระทบต่อประชาชน

๑๑) จัดให้มีกลไกและระบบการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมตามแนวเขตชายแดน รวมทั้งปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เป็นผลกระทบจากภายนอก ประเทศ

๖.๒.๖ เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพการป้องกันประเทศ โดย

๑) พัฒนากองทัพให้มีโครงสร้างกำลังกองทัพที่เหมาะสม มีความพร้อม และมีขีดความสามารถในการป้องกัน ป้อมปราม และต่อต้านภัยคุกคาม ที่มีต่อ อธิปไตยของดินแดน น่านน้ำและน่านฟ้า รวมทั้งคุ้มครองเส้นทางคมนาคมทางทะเล ตลอดจนผลประโยชน์ของชาติภายนอกประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพในทุกระดับของ สถานการณ์ที่กระทบต่อผลประโยชน์ของชาติ

๒) สนับสนุนให้กองทัพมีระบบอาวุธและระบบการแจ้งเตือนภัย ทางทหารที่มีขีดความสามารถในการป้องปรามทางยุทธศาสตร์ และพึ่งตนเองได้อย่างมั่นใจ เพื่อเตรียมรับสถานการณ์ที่ไม่แน่นอนในอนาคต โดยส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา อุตสาหกรรมป้องกันประเทศการมีส่วนร่วมระหว่างกองทัพกับหน่วยงานวิจัยของภาครัฐ องค์กร สถาบันวิจัย และสถาบันการศึกษาด้านเทคโนโลยีของภาครัฐและภาคเอกชนทั้งในประเทศ และต่างประเทศ เป็นลำดับขั้น และจัดงบประมาณสนับสนุนอย่างเพียงพอเป็นการต่อเนื่อง รวมทั้งมีกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ชัดเจน

๓) พัฒนาศักยภาพของชาติในการป้องกันประเทศ ด้วยการผนึกกำลัง จากทุกฝ่าย ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนเข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบในการรักษา ความสงบเรียบร้อย และความมั่นคงของชาติ

๔) นำศักยภาพของกองทัพในยามปกติเข้ามาช่วยเสริมสร้างความ สามัคคีของคนในชาติและการพัฒนาประเทศ และมีส่วนร่วมบรรเทาภัยพิบัติทางธรรมชาติ และการแก้ไขปัญหาความมั่นคงของชาติในรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งเสริมสร้างความเข้มแข็ง ของประชาชนและชุมชนพื้นที่ชายแดน

๕) พัฒนาความร่วมมือทางทหารและความเข้าใจอันดีกับกองทัพของประเทศเพื่อนบ้านและกลุ่มอาเซียนรวมทั้งมิตรประเทศอื่นๆ อย่างใกล้ชิดในทุกระดับ และการเสริมสร้างความร่วมมือทางทหารกับประเทศมหาอำนาจอย่างสมดุลบนพื้นฐานของการรักษาผลประโยชน์ร่วมกัน โดยสอดคล้องกับนโยบายต่างประเทศ รวมทั้งสนับสนุนภารกิจในการรักษาสันติภาพของโลกภายใต้กรอบของสหประชาชาติ ตลอดจนมีส่วนร่วมบรรเทาภัยพิบัติทางธรรมชาติในภูมิภาค

๖.๒.๗ พัฒนาศักยภาพการเตรียมพร้อมแห่งชาติ

๑) ปรับปรุง พัฒนานโยบาย และแผนรองรับ ให้สอดคล้องกับภัยด้านสาธารณภัยและภัยด้านความมั่นคงที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการป้องกันภัย ระวังภัย บรรเทาภัย และฟื้นฟูภายหลังจากการเกิดภัย รวมทั้งให้มีแผนปฏิบัติการมาตรการ ในการเตรียมพร้อมของหน่วยงาน โดยสามารถประสานและเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานพลเรือน ทหาร และภาคประชาชน ในการบริหารจัดการภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ และทันเวลา โดยเน้นการเข้าถึงพื้นที่เป้าหมายได้อย่างทันท่วงที

๒) เสริมสร้าง นุรณาการ และพัฒนาประสิทธิภาพของ ระบบการบริหารจัดการข้อมูล เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการวิกฤติการณ์ นอกเหนือจากการมีระบบการเตือนภัยล่วงหน้า การบริหารจัดการระบบการสื่อสารและโทรคมนาคม ที่มีเอกภาพและครอบคลุมพื้นที่เสี่ยงภัยอย่างทันการณณ์ เพื่อป้องกันและลดผลกระทบอันเกิดจากภัยพิบัติ รวมทั้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน องค์กรเอกชน และภาคประชาชน มีส่วนร่วมในระบบการแจ้งเตือนภัย

๓) เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจและทักษะของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานภาคประชาชน และองค์กรเครือข่ายต่างๆ โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงของภัยโดยให้มีการฝึกซ้อมแผนเป็นระยะตามเหมาะสม

๔) ให้มีระบบการบริหารจัดการภัย อย่างมีเอกภาพ ประสิทธิภาพ และทันเหตุการณ์ โดยกำหนดหน่วยงานและผู้รับผิดชอบ เพื่อเสริมสร้างการบัญชาการเหตุการณ์ที่ชัดเจน

๕) ส่งเสริมการสร้างจิตสำนึก และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อพร้อมเผชิญกับประเภทของภัย โดยให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการแจ้งเตือนภัย

การป้องกันภัยและแนวทางปฏิบัติ รวมทั้งสนับสนุนการปลูกฝังจิตสำนึกด้านความมั่นคง เพื่อเป็นการสร้างเครือข่ายในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาจากภัยต่างๆ และความรุนแรงทางสังคม

๖) ส่งเสริมและประสานความร่วมมือกับต่างประเทศ เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพของประเทศในการบริหารจัดการภัย รวมทั้งสนับสนุนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างปฏิบัติภารกิจช่วยเหลือแก่ประเทศต่างๆ ที่ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติ อันจะเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และความรู้ และการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหายาของประชาคมโลก

๗) เพิ่มประสิทธิภาพมาตรการต่างๆ เกี่ยวกับการช่วยเหลือการบรรเทา และการฟื้นฟูภายหลังจากการเกิดภัย เพื่อลดความเสียหายและความรู้สึกลบอบซ้ำได้อย่างทันทั่วถึงที่และกลับคืนสู่ภาวะปกติของสังคมโดยเร็ว

๖.๒.๘ เสริมสร้างศักยภาพการจัดการปัญหาภัยคุกคามข้ามชาติ โดย

๑) ให้ความสำคัญกับการมียุทธศาสตร์ป้องกันการค้าการร้ายที่วางน้ำหนักในการแก้ไขปัญหายาที่ต้นเหตุ การลดเงื่อนไขและปัจจัยที่สนับสนุนการค้าการร้าย

๒) ดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาการค้าการร้ายทุกรูปแบบ การจัดการกับขบวนการหรือกลุ่มบุคคลที่สนับสนุนการค้าการร้าย การขจัดปัจจัยสนับสนุนการค้าการร้ายโดยเฉพาะเงินทุน แหล่งฟাঁงัก เครือข่ายสนับสนุน และแหล่งอาวุธ วัตถุ เชื้อโรค อันตรายที่ผิดกฎหมาย และสินค้าที่สามารถใช้เป็นส่วนในการการค้าการร้าย

๓) ยึดมั่นในนโยบายไม่สะสมอาวุธและไม่ยอมให้มีการใช้ดินแดนของประเทศไทยเป็นทางผ่านของการขนส่งอาวุธที่ผิดกฎหมาย

๔) พัฒนาระบบและกลไกเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งและความเป็นเอกภาพทางด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติโดยเฉพาะอาชญากรรมที่เกี่ยวเนื่องต่อการการค้าการร้าย ได้แก่ ขบวนการลักลอบนำคนเข้าเมือง ขบวนการค้ามนุษย์ ขบวนการค้ายาเสพติด ขบวนการค้าอาวุธ ขบวนการปลอมแปลงเอกสาร ฯลฯ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนากลไกการ ระบบข้อมูลข่าวสาร และองค์ความรู้ในเรื่องอาชญากรรมข้ามชาติ เพื่อให้สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหายาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๕) เพิ่มประสิทธิภาพของระบบมาตรการการป้องกันและเตรียมความพร้อมในการเผชิญภาวะวิกฤติจากเหตุการณ์การค้าการร้ายด้วยการผนึกกำลังของทุกฝ่าย

ที่เกี่ยวข้อง และให้มีการประสานแผนและสนธิทรัพยากรของภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อให้มีขีดความสามารถในการบริหารวิกฤติการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งดำเนินการให้สังคมกลับคืนสู่สภาพปกติได้โดยเร็วในกรณีเกิดเหตุการณ์การก่อการร้าย

๖) พัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องให้มีความทันสมัยและครอบคลุมต่อการสกัดกั้นและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติและกลุ่มก่อการร้าย และให้มีการบังคับใช้กฎหมายที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งให้มีการเพิ่มบทลงโทษทางกฎหมาย โดยเฉพาะในกรณีที่มีเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้ามาเกี่ยวข้อง

๗) ส่งเสริมให้มีมาตรการทางการข่าวที่มีประสิทธิภาพทันต่อเหตุการณ์ และสามารถติดตามความเคลื่อนไหวการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้าย และอาชญากรรมข้ามชาติที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ

๘) พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือกับนานาชาติ ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการในการป้องกันและต่อต้านการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ โดยให้ความสำคัญในระดับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทั้งในรูปทวิภาคีและพหุภาคี แสวงหาและเพิ่มระดับความร่วมมือด้านการข่าว การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร การจัดตั้งช่องทางติดต่อสื่อสารระหว่างกัน รวมทั้งส่งเสริมความร่วมมือด้านการบังคับใช้กฎหมายระหว่างประเทศ

๙) ส่งเสริมการปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศภายใต้กรอบสหประชาชาติในการต่อต้านการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ รวมทั้งให้มีการปรับปรุง แก้ไข เพิ่มเติมกฎหมายและระเบียบข้อบังคับเพื่อให้รองรับต่อพันธกรณีระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

๑๐) ส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับปัญหาการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติให้กับเจ้าหน้าที่รัฐในวงกว้าง เพื่อสร้างบรรทัดฐานความเข้าใจและการรับรู้ต่อสภาพภัยคุกคามดังกล่าว อันจะนำไปสู่การทำให้ยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๑๑) เตรียมความพร้อมระยะยาวให้กับสังคมไทยได้ตระหนักและตื่นตัวในการรับรู้และเรียนรู้ถึงธรรมชาติของการก่อการร้าย รวมทั้งรู้เท่าทันการเคลื่อนตัวของภัยจากการก่อการร้ายที่ส่งผลกระทบต่อประชาชน สังคม และความมั่นคงของประเทศ

โดยสนับสนุนการเผยแพร่ข้อมูล และการมีส่วนร่วมของประชาชนในเรื่องการระวังป้องกัน การก่อการร้ายอย่างเหมาะสมในทุกภาคส่วน

๖.๒.๕ เสริมสร้างสถานะแวดล้อมที่สงบสันติในการอยู่ร่วมกับประเทศ เพื่อนบ้านและในภูมิภาค โดย

๑) เสริมสร้างศักยภาพของคน ชุมชน และพื้นที่เป้าหมายในบริเวณ ชายแดนให้มีความเข้มแข็งมีจิตสำนึกด้านความมั่นคง รวมทั้งสร้างสถานะแวดล้อมที่สงบสันติ และพัฒนาในชุมชนชายแดนของประเทศเพื่อนบ้าน

๒) เสริมสร้างความมั่นใจในความปลอดภัยให้ประชาชนในพื้นที่ ชายแดน ป้องกันไม่ให้ตกอยู่ในอิทธิพลมืดและอำนาจแฝง โดยให้เจ้าหน้าที่รัฐเข้าถึงพื้นที่ เข้าถึงความรู้สึกนึกคิด เข้าใจความต้องการด้านการพัฒนาของประชาชน ตลอดจนผนึกกำลัง สร้างความเข้มแข็งร่วมกันระหว่างภาครัฐกับภาคประชาชน

๓) ส่งเสริมบรรยากาศที่นำไปสู่การปักปันเขตแดนกับประเทศ เพื่อนบ้านให้บรรลุผลโดยเร็ว โดยรักษาความต่อเนื่องของคณะเจรจาปักปันเขตแดนและ การมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น

๔) เตรียมความพร้อมของระบบและบุคลากร รวมทั้งมาตรการ ในการรองรับการขยายโครงข่ายเส้นทางคมนาคมกับประเทศเพื่อนบ้านและในภูมิภาค ตลอดจนผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดระเบียบการข้ามแดน การป้องกัน การลักลอบเข้าเมือง การอำนวยความสะดวกด้านการเข้าเมืองที่เป็นมาตรฐานสากลและ การป้องกันโรคติดต่อ

๕) รักษาความสมดุลระหว่างผลประโยชน์ด้านเศรษฐกิจการค้า ชายแดนกับผลประโยชน์ด้านความมั่นคง โดยสร้างความตระหนักต่อภาครัฐ ภาคธุรกิจ และเอกชน ให้คำนึงถึงความสำคัญของเรื่องดังกล่าว

๖) ติดตามพัฒนาการของสถานการณ์ความเคลื่อนไหวสำคัญ ทั้งที่เป็นปัจจัยภายในของประเทศไทยและปัจจัยภายนอกประเทศที่อาจส่งผลกระทบความมั่นคง ตามแนวชายแดนของประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน หรือเป็นมูลเหตุให้เกิด ความกระทบกระทั่งระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านโดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน

๗) เสริมสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเฝ้าตรวจ สกัดกั้นและปราบปรามการลักลอบเข้าเมือง การขนถ่ายยาเสพติด การโจรกรรมข้ามแดน และขบวนการผิดกฎหมายกลุ่มต่างๆ โดยเน้นการใช้กลไกความร่วมมือระดับท้องถิ่นของไทยและประเทศเพื่อนบ้านในการประสานการดำเนินการ

๘) ส่งเสริมให้ประเทศเพื่อนบ้านมีศักยภาพในการพัฒนาประเทศ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต การสาธารณสุข การศึกษาและการฝึกอบรมแก่ประชาชนที่อาศัยอยู่ตามบริเวณชายแดนทั้ง ๒ ฝั่ง รวมทั้งให้องค์กรระหว่างประเทศ องค์กรพัฒนาเอกชนที่เกี่ยวข้องได้เข้าไปดำเนินกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งการดำเนินการข้างต้นจะช่วยป้องกันการโยกย้ายถิ่นหรือหลบหนีเข้ามายังประเทศไทย รวมทั้งปัญหาข้ามพรมแดนในลักษณะอื่นๆ ทั้งนี้จะต้องเป็นการดำเนินการภายใต้การยอมรับของประเทศเพื่อนบ้านเป็นสำคัญ

๙) มุ่งสร้างความเข้าใจ ความไว้วางใจกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อเป็นพื้นฐานที่จะนำไปสู่ความร่วมมือ และความสัมพันธ์ในด้านต่างๆ รวมทั้งขจัดปัญหาข้อขัดแย้งและความหวาดระแวงให้ยุติลงในระดับท้องถิ่น รวมทั้งกำหนดประเด็นความมั่นคง และจัดลำดับความสำคัญของปัญหาความมั่นคงที่สอดคล้องกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพร่วมกัน ทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี โดยการพัฒนา กลไกในระดับท้องถิ่นและกลไกระดับชาติให้สามารถดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ และ ประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน

๑๐) เสริมสร้างการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ความเป็นจริงทางประวัติศาสตร์ของภูมิภาค ซึ่งมีจุดเชื่อมโยงใกล้ชิดในมิติทางวัฒนธรรมและการอยู่ร่วมกัน มาอย่างยาวนาน เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจในชาติพันธุ์และวัฒนธรรม ในขณะเดียวกัน ก็ไม่ก่อให้เกิดความรู้สึกเหนือกว่าหรือการดูหมิ่นชาติพันธุ์และ วัฒนธรรมอื่น โดยสนับสนุน และส่งเสริมให้สถาบันการศึกษาหรือสถาบันด้านการวิจัย จัดโครงการศึกษาเรียนรู้ในเรื่อง ท้องถิ่นที่มีมิติเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน และควรดำเนินกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทางวัฒนธรรมกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อนำไปสู่ความสัมพันธ์และความไว้วางใจระหว่าง ประชาชนต่อประชาชน

๖.๒.๑๐ เสริมสร้างความเชื่อมั่น และเกียรติภูมิของประเทศ รวมทั้ง
ส่งเสริม กลุ่มครองผลประโยชน์ของชาติในระบบความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ โดย

๑) ดำเนินความสัมพันธ์กับนานาประเทศอย่างมีเอกภาพด้วยการ
ประสานงานของส่วนราชการและภาคส่วนต่างๆ อย่างใกล้ชิด สนับสนุนการเข้าเป็นภาคี
ข้อตกลงระหว่างประเทศที่จะช่วยคุ้มครองรักษาหรือขยายผลประโยชน์ของประเทศ
ตลอดจนความร่วมมือกับสหประชาชาติ และปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศโดยให้
กระทบต่อผลประโยชน์ของชาติน้อยที่สุด

๒) ดำเนินความสัมพันธ์กับทุกประเทศมหาอำนาจอย่างรอบคอบ
และมีเป้าหมายที่ชัดเจน รวมทั้งส่งเสริมให้มีดุลยภาพแห่งอำนาจระหว่างมหาอำนาจต่างๆ
ในเอเชีย - แปซิฟิก โดยเลือกโอกาสเวทีและประเด็นในการแสดงบทบาทที่เหมาะสมบนพื้นฐาน
ของผลประโยชน์แห่งชาติ

๓) ส่งเสริมบทบาทของไทยในเวทีความมั่นคงระหว่างประเทศ
โดยให้ความสำคัญกับประเด็นการส่งเสริมสันติภาพ การแก้ไขความขัดแย้งและวิกฤติการณ์
ระหว่างประเทศด้วยสันติวิธี และความมั่นคงของมนุษย์ รวมทั้งสนับสนุนให้สถาบันทางวิชาการ
และภาคประชาสังคมเข้ามามีบทบาทร่วมกับส่วนราชการเพื่อดำเนินการในเรื่องนี้

๔) ส่งเสริมบทบาทขององค์กรความร่วมมือด้านความมั่นคง
ในภูมิภาค เพื่อเป็นเวทีในการเจรจาและลดความขัดแย้งในภูมิภาค รวมทั้งเป็นการลดแรง
กดดันจากชาติมหาอำนาจที่จะกระทำต่อภูมิภาคหรือต่อประเทศสมาชิกในภูมิภาค

๕) ส่งเสริมบทบาทของไทยในการเป็นต้นแบบการพัฒนา
เศรษฐกิจพอเพียง โดยสนับสนุนภาคประชาสังคม ในการจัดกิจกรรมเผยแพร่ปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งร่วมมือแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ทางวิชาการกับประเทศต่างๆ ที่ใช้
แนวทางพัฒนาเศรษฐกิจเดียวกันนี้เป็นเครื่องมือในการสร้างกระแสเศรษฐกิจพอเพียงให้ขยาย
ออกไป และเป็นทางเลือกใหม่ให้กับระบบเศรษฐกิจโลก

๖.๒.๑๑ พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในมิติด้านความมั่นคง โดย

๑) เสริมสร้างปัญญา จินตนาการ และการเรียนรู้ควบคู่กับ
การปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม รวมทั้งเตรียมความพร้อมให้ประชาชนมีทักษะในการเผชิญ
ปัญหา และสามารถปรับตัวต่อความเปลี่ยนแปลงรอบด้านได้อย่างเหมาะสม

๒) รมรณรค์เสริมสร้งพล้งและเพิ่มพูนจิตสำนึกด้านความมั่นคง ให้แก่เจ้าหน้าที่รัฐและประชาชน ให้ตระหนักถึงภาระร่วมกันในการรักษาคุ้มครอง ผลประโยชน์ความมั่นคงของชาติ และยึดมั่นหน้าที่ในการจรรโลงสถาบันหลักของชาติให้มั่นคง ยั่งยืนสืบต่อไป

๓) ส่งเสริมกลุ่มเยาวชนให้เรียนรู้และเข้าใจต้นทุนสังคมไทย ซึ่งเป็นสังคมพหุวัฒนธรรม รวมทั้งมีความเข้าใจในบริบทที่เปลี่ยนไปของภัยคุกคามความมั่นคง รูปแบบใหม่ และความเสี่ยงต่อความมั่นคงของชาติที่มากขึ้น โดยประสานความร่วมมือ ระหว่างสถาบันครอบครัวกับสถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา ชุมชน และภาครัฐในการเปิด พื้นที่ให้กลุ่มเยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมเสนอความคิดเห็นในการกำหนดทิศทางของชาติ

๔) ส่งเสริมให้ประชาชนรู้เท่าทันพัฒนาการของโลกไร้พรมแดน โดยเพิ่มงานศึกษาวิจัยเชิงลึกเพื่อป้องกันค่านิยมแฝงและอาชญากรรมที่มาพร้อมกับความทันสมัย ของเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาประเทศและลดความเสี่ยงของ ผลกระทบในด้านลบ และสร้างความเตรียมพร้อมในระดับบุคคล ครอบครัวและสังคม โดยนำองค์ความรู้ดังกล่าวเผยแพร่ผ่านสื่อและช่องทางต่างๆ ที่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายทุกระดับ

๕) ขยายการสนับสนุนการศึกษาเรียนรู้ประเทศเพื่อนบ้านและ ประเทศในภูมิภาค ทางด้านสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และภาษาศาสตร์ สำหรับข้าราชการ และเยาวชนคนรุ่นใหม่เพื่อเตรียมความพร้อมในการเรียนรู้และเข้าใจประเทศเพื่อนบ้าน ตลอดจนประเทศใกล้เคียงในภูมิภาค ในมิติทางสังคมวัฒนธรรมและความหลากหลายทาง ชาติพันธุ์ เพื่อนำไปสู่การสร้าง ความเข้าใจ สร้างมาตรฐานและความมั่นใจในการติดต่อ สัมพันธ์ระหว่างกันทั้งในระดับบุคคลระดับองค์กร และระดับรัฐ

๓) ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

เพื่อให้การขับเคลื่อนนโยบายความมั่นคงแห่งชาติไปสู่การปฏิบัติในระดับต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สามารถประเมินผลการปฏิบัติตามนโยบายได้ อย่างชัดเจน จึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบสำคัญในอันที่จะ นำไปสู่ความสำเร็จในการปฏิบัตินโยบาย ดังนี้

๗.๑ มีระบบการบริหารจัดการนโยบายที่มีประสิทธิภาพ โดยมีการจัดลำดับความสำคัญของประเด็นนโยบาย มีการแบ่งมอบความรับผิดชอบภารกิจของส่วนราชการที่เป็นหน่วยเจ้าภาพและที่มีส่วนร่วมการปฏิบัตินโยบายที่ชัดเจน โดยมีการจัดทำยุทธศาสตร์ มาตรการ โครงการ และแผนงาน รวมทั้งมีงบประมาณรองรับอย่างพอเพียง

๗.๒ มีภาคีเครือข่ายสนับสนุนการดำเนินการตามนโยบาย โดยการให้ภาควิชาการ ภาคองค์กรเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมเป็นเครือข่ายการขยายผลจากกรอบนโยบายไปสู่การปฏิบัติที่สามารถนำไปเชื่อมโยงกันได้ในแนวราบ

๗.๓ มีการศึกษาวิจัยทางวิชาการเพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้ในมิติทางด้านความมั่นคง โดยสนับสนุนงบประมาณเพื่อศึกษาวิจัยสร้างองค์ความรู้และกระบวนการเรียนรู้ เพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนนโยบายความมั่นคงแห่งชาติไปสู่การปฏิบัติทั้งในเชิงยุทธศาสตร์และในเชิงยุทธวิธี

๗.๔ มีการปรับปรุงและพัฒนากฎหมายเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานด้านความมั่นคง โดยเฉพาะในส่วนที่เอื้ออำนวยให้การรักษาส่งเสริมผลประโยชน์แห่งชาติ การแก้ไขปัญหาภัยคุกคาม ความมั่นคงรูปแบบใหม่ ความมั่นคงทางทะเล ความมั่นคงทางพลังงาน ฯลฯ ดำเนินไปด้วยความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๗.๕ มีการรณรงค์ให้ทุกคนภายในชาติตื่นตัวและตระหนักถึงความรับผิดชอบร่วมกันในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง เพื่อให้เกิดการผนึกกำลังของคนในชาติเป็นภูมิคุ้มกันและพลังในการเผชิญกับภัยคุกคามได้อย่างมั่นคง

๗.๖ มีกลไกและระบบการประเมินผลนโยบาย เพื่อติดตาม ประสานงาน ประเมินผล การปฏิบัตินโยบายที่ต่อเนื่องและสร้างดัชนีชี้วัดความสำเร็จ

.....